

SLOVENSKI NAROD

iznaja vsak dan popoldne, izvzema nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisat se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Napredek v španskem vprašanju:

Sporazum o umiku tujih prostovoljcev

V roku enega meseca mora biti ugotovljeno točno število tujih prostovoljcev v obeh španskih taborih, nakar se bo pričel sistematični umik

London, 28. maja. br. Mednarodni odbor za nevmešavanje v španske zadeve je imel v četrtek popoldne že dolgo napovedano sejo, ki pa je potekla v docela drugačnem razpoloženju, kakor prejšnje seje tega odbora. Rusija sicer še vedno odklanja vse predloge razen enega, ki je podrejene važnosti v nizu mnogih, o katerih so se cele mesece vodile debate, nanašajoče se na umik tujih prostovoljcev iz Španije. Vse ostale države so sprejele angleški načrt, ki je osnova odborovih sklepov. Obstoja upanje, da bo Moskva spremenila svoje stališče in v celoti odobrila načrt še prej, predno se prihodni teden sestane pododbor, da izdela vse podrobnosti. Na prihodnji seji bodo razpravljali o finančni strani tega vprašanja. Dosedaj se je govorilo, da je za izvedbo umika tujih prostovoljcev iz Španije potreben en milijon funtov. Dočim je prejšnji mesec

predsedstvo odbora objavilo, da bo moral odbor zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prekiniti svoje delovanje, če države ne bodo plačale dolžnih prispevkov, je sedaj tajnik odbora sporočil, da je večina držav izpolnila svoje obveznosti do odbora, tako da razpolaga sedaj odbor z dovoljnimi finančnimi sredstvi.

Po splošni sodbi je sedaj sporazum glede vprašanja prostovoljcev v Španiji mogoč. Prihodnji teden bosta imenovani dve ožji komisiji, ki bosta odpotovali v Španijo, da ugotovita število tujih prostovoljcev v obeh taborih. Ugotovitve teh komisij bodo služile za osnovo sistematičnega umika prostovoljcev.

Na četrtkovi seji so ponovno temeljito proučili angleški načrt, ki je bil sedaj že tretjič izpremenjen. Prostovoljci bodo po tem načrtu preštetih najdlje v roku enega meseca. V tej dobi

bo uvedena poostrena kontrola na vseh suhozemnih mejah Španije. Kontrola na morju bo razširjena na vse španske luke, tako da bodo mednarodni kontrolorji imeli pravico pregledati vsako ladjo, ki pride ali zapuša katerokoli špansko luko.

Načrt predvideva umik večjega števila tujih prostovoljcev. Za pričetek bo odstranjenih iz obeh taborov po 10.000 tujcev, nato pa se bo nadaljeval umik v proporcionalnem razmerju. Umik se bo izvršil po kategorijah, in sicer tako, da bodo istočasno odstranjeni iz Španije sorazmerno število pripadnikov vojske, mornarice, letalstva in tehničnih strokovnjakov. Ko bo v pogledu umika prostovoljcev dosežen želen uspeh, se bo generalu Francu priznala pravica vojskovanje se stranke.

Kar se tiče obnove kontrole na španskih mejah, je bilo sprejeto francosko stališče. Francija si je pridržala pravo

da znova odpre svoje meje na pram Španiji, če bi se v roku 30 dni v pogledu umika prostovoljcev ne dosegel zadosten uspeh. Če bi bilo to posledica tehničnih ovir, potem je Francija pripravljena podaljšati kontrolo še za nadaljnjih deset dni.

Odbor za nevmešavanje bo imel prihodnji teden dve seji, da izda definitivna navodila komisijam, ki odpotujejo v Španijo. V londonskih krogih upajo, da je s tem vprašanje prostovoljcev krenilo na pot končne rešitve in da je s tem tudi španski problem premaknjen z mrtve točke, na kateri je bil sedaj že več mesecev. Če se posreči odstraniti iz Španije tuje prostovoljce, potem so prepričani, da bo tudi vojne v Španiji kmalu konec. Obnem bo prenehala tuje vmešavanje in bo tako španska državljanska vojna prenehala biti predmet mednarodne nepetosti.

Politični obzornik

Mobilizacija poštenih in idealnih

»Novi put«, ki izhaja v Pehovgradu in je glasilo Zbora, izvaja v daljšem članku: »Ljudje so se pokvarili. Hodijo po krivih potih. Verujejo samo v ono, kar je nepošteno. Ne poznajo ne osebnih, ne splošnih svetinj, ne splošnih idealov. Kar smo imeli svetinj in morale, vse so upropastili. Crv te kužne bolezni je prodiral celo v osrčje naše družbe in jo razjedal in zastrupil. Imamo-li zdravilo proti temu? Potrebno je, da se vse, kar še ni podleglo tej kužni bolezni, zbere in združi. Treba je v naši državi mobilizirati vse poštene, častivredne in idealne ljudi, ki bojo kakor sebe ljubijo svoj narod in svojo državo. Naj se zbere vsi asketi in oni, ki so se posvetili božji službi, da se bože ime porabi kot ščit v borbi za pravico in poštenje na tem svetu. Združiti se morajo vsi rodoljubi, toda ne oni, ki jim je jezik daljši kakor dejanje, marveč oni, ki dejansko v tih, ali trajni ljubezni ljubijo rodno grudo in se zanj žrtvujejo vsak dan, ne da bi pri tem gledali na svoje koristi. Vsi ti naj se med sabo povežejo in vse naj prešine kreпка volja, ki bo močna dovolj, da napravi koren obupnim razmeram in uravna tok življenja mlade generacije v drugo smer.« — Takšnih pozivov je bilo že več, a vsi so ostali brez odziva, kakor bi ne bilo med nami več poštenjakov in idealistov. Bojimo se, da bo ostala tudi ta »mobilizacija« samo glas vpijočega v puščavi.

O koncentraciji nacionalno-naprednega življa

O koncentraciji nacionalno-naprednega življa v naši banovini je objavila zanimiv uvodnik »Naša misel«, ki je, kakor znano, glasilo naše akademske mladine. Uvodoma poudarja člankar, da je vprašanje nacionalno-napredne koncentracije ne toliko programsko ali taktično, kakor predvsem moralno vprašanje, povzročeno po »idejnih nomadih in političnih hazarderjih, ki so desetkrat uskočili in se desetkrat vrnili.« Pisec proglašuje za idejno nomade in politične hazarderje »tiste klavne politike, ki begajo s svojim lončkom od ognjišča na ognjišča in nastavlajo svoja jadra vsakemu vetru, tiste elastične ljudi, pri katerih se človek ne spozna, kje se začne in konča taktika, ki so vse in nič in ki soglašajo z vsem in z ničemer.« Ko je tako označil te ljudi, nadaljuje:

»Dejansko ni tem ljudem nikdar uspelo razbiti nacionalno-napredne skupnosti v naši banovini, ker so potegnili za sabo kvečjemu malo omizje, ki ima slične ideje in soglasja z njih metodami... Zato se vprašanje nacionalno-napredne koncentracije ne postavlja kot vprašanje ponovne združitve one poštene in značajne armade, ki ni miti v največjih prilikah, niti iz taktičnih razlogov krenila s svoje ravne poti, s tistimi melohantnimi, osamljenimi in ciničnimi računari, nego definitivnega obratovanja z njimi. Marsikdo si je že marsikdaj dovolil v naprednem taboru, a nikdar ni s tem tvegal, da ga bo zadela moralna obsodba in definitivna izločitev. Vprašanje nacionalne in napredne koncentracije je zato tudi vprašanje sankcij, ki naj zadenejo tiste, ki bi si še upali iz nečudnih pobud in namerov hoditi svoja vetrnjaka pota in s tem škodovati napredni skupnosti. Cena vsakega takega poskusa mora biti njegova politična eksistenca... Vprašanje uvedbe takih sankcij in discipline je nujno. Dokler se ono ne reši, se bo problem nacionalno-napredne koncentracije vsaj v sprejeto prikazani obliki vedno znova ponavljal.« Problem, ki ga je našel »Naša misel«, je gotovo vreden, da o njem resno razmislija in razpravlja napredna javnost.

Izkoriščanje ljudske neumnosti

V »Delavski politiki« čitamo (št. 45, z dne 24. 5.): »Z Banske Bistrice na Slovenskem poročajo, da so zlotili dva krošnjarja, ki sta, izrabljajoč ljudsko neumnost, prodajala po vseh čudovito »slurško« vodo, za katero so se ljudje kar trgali. Vodo sta prodajala liter po 30 Kč (okrog 45 din). Ljudem sta pripovedovala, da za bližnji evharistični kongres v Budimpešti dovažajo vodo iz Lurda kar na vagonih, zato da jo tudi ona lahko dobavljata v velikih množinah. Ker sta se izkazala s priporočili raznih župnikov, so jim ljudje tem raj verjeli. Orožniki poizvedujejo, koga sta ljudska opeharila z »slurško« vodo, ki sta jo natkala iz studencev, pa ljudje ničesar ne izdajo, ker je mnogo stran, da so jima tako lahkoverno naselili, dati pravijo, da je voda, ki sta jo prodajala, nekaterim bolnikom pa le pomagala.« — Poglavje o turški vodi je bilo svoje dni tudi pri nas znano. Vidi se, da smo si Slovenci in Slovenci v marsičem, prav posebno pri se gledi turške vode ne moč podobati.

Druga etapa obč. volitev v ČSR

Jutri bodo volili v 2.740 občinah

Praga, 28. maja. br. Jutri bo druga etapa občinskih volitev v ČSR. Za jutrišnje nedeljo so razpisane volitve v 2740 občinah. V nekaterih občinah je prišlo do kompromisa in so si stranke po določenem ključu razdelile mandate, tako da volitve odpadejo. Takih primerov je nekaj tudi v sudetsko-nemškem ozemlju. V enem primeru so se Nemci sporazumeli s češkimi strankami. Na Češkem bodo jutri volitve v 1660, na Moravskem in Sleziji v 740, na Slovaškem v 22 in v Podkarpatski Rusiji v 58 občinah. Pariz, 28. maja. V francoskih krogih z največjo pozornostjo zasledujejo priprave za jutrišnje občinske volitve v ČSR. Napekost je od prejšnje nedelje sem sicer znatno popustila, vendar pa nevarnost še ni odstranjena. S priznanje pismoje pariški listi o ukrepih, ki jih je izdala češkoslovaška vlada da zagotovi miren potek volitev. Zunanji minister tudi to nedeljo ne bo šel na

oddihi, marveč bo ostal v Parizu in bo v stalni zvezi z angleškim poslanikom, enako, kakor angleški zunanji minister lord Halifax, ki ostane preko nedelje v Londonu in bo v stalni zvezi s francoskim poslanikom.

London, 28. maja. br. V angleških krogih gledajo na drugo etapo občinskih volitev v ČSR popolnoma mirno. Prepričani so, da je glavna nevarnost minila. Zato je vlada tudi opustila misel, da bi odposlala na Češko-slovaško svoje opazovalce. Prevladalo je prepričanje, da bi s tem prevzela obnem tudi obveznosti, ki bi presegle okvir posredovalne akcije. Pač pa potuje danes več članov angleške delavske stranke pod vodstvom majorja Attleeya v Prago, kjer se bodo udeležili kongresa češke socialno-demokratske stranke in bodo pri tej priliki prepotovali vso državo in na licu mesta proučili položaj.

Razpust irskega parlamenta

Vlada si hoče z novimi volitvami zagotoviti trdnjšo večino

Dublin, 28. maja. AA. Irska vlada je razpustila parlament in s posebnim proglasom objavila, da bodo nove volitve dne 17. junija.

Dublin, 28. maja. Nenadni razpust irskega parlamenta je zbudil v vseh političnih krogih veliko presenečenje. Povod za razpust je bilo zadnje glasovanje v parlamentu, pri katerem je vlada ostala z enim gla-

som v manjšini, vendar pa to glasovanje ne bi bilo tako usodno, ker številni vladni poslanci niso bili na seji in torej vlada ni bila v takoj manjšini, da bi morala iti na nove volitve. Menijo, da hoče vlada svojo večino povečati. Pri zadnjih volitvah je stranka de Valere dobila 69 poslancev. Vse druge stranke, stranka Cosgravea, delavska stranka in neodvisni »kupci« so dobili tudi 69 poslancev.

Mednarodni položaj Turčije

Ekspozice zunanjega ministra Ruždi Arasa

Ankara, 28. maja. V parlamentu je zunanji minister Ruždi Aras podal snoči obširne ekspozice o zunanje-političnem položaju Turčije. Naglasil je, da je položaj Turčije vsak dan boljši. V vzhodnem delu Sredozemskega morja, na Crnem morju, na Balkanu in na zapadu Male Azije složno sodelujemo z našimi zavezniki in prijatelji za mir. Vse naše odnose s temi državami preveva priščno prijateljstvo. To velja tudi za odnose s Sovjetsko Rusijo. Prav tako pa tudi na zapadu s Francijo, ker so naši odnosi z njo po besedah Ataturka odvisni od razvoja razmer v Sandžaku. Nato je Ruždi Aras razlagal dobre vezi z Veliko Britanijo. Odnosi z njo so se bolj poglabili s pogodbo o kreditu, ki je bila večeraj podpisana. Pristop Italije k pogodbi, ki je bila podpisana v Montreuxu, je bil nov dokaz za prijateljski odnos med Turčijo in Italijo. Naši odnosi z Nemčijo so stal-

no dobri in verujemo, da se bodo posebno poglabili na gospodarskem in trgovinskem polju. O tem se bodo kmalu začela pogajanja. Harmonični so naši odnosi z vsemi drugimi državami, tako z velikimi kakor malimi.

Ruždi Aras je nato razlagal potek svojega potovanja v Egipt, prav tako pa tudi pomen bivanja s predsednikom vlade v Grčiji in Jugoslaviji. Povsod so turški državnikom priredili izredno priščne, ginstivne in bratske manifestacije. Zunanji minister je še omenil sestanke v Sofiji in nato napovedal za jesen obisk zavezniški Rumuniji, nakar bo obiskal tudi še Budimpešto.

Svoj govor je Ruždi Aras zaključil z besedami: Šli bomo naprej po dosedanj poti naše zunanje politike pod vodstvom našega velikega voditelja Ataturka. Tako si bomo pridobili naklonjenost vsega sveta.

Egipt zahteva del Palestine

Ves arabski del naj se priključi Egiptu kot posebna pokrajina

Haifa, 28. maja. b. Egiptovski kralj Faruk je stavil angleški kraljevski komisiji, ki proučuje način najprimernejše razdelitve Palestine predlog, naj bi se Palestina razdelila v dva dela. Židovskega in arabskega. Arabski del naj se nato skupno s Transjordanijo dodeli Egiptu, čegar vladar naj bi bil otenem vladar tega dela Palesti-

ne, njegov kraljevski zastopnik v tem pasu pa naj bi bil transjordanški emir Abdallah, ki je s svoje strani podprl predlog egiptovskega kralja. Kakor se doznavajo, je Anglija temu predlogu naklonjena že zaradi tega, ker so njeni odnosi z Egiptom trenutno bolj prijateljski kakor z arabskim svetom.

Angleško-turški gospodarski sporazum

London, 28. maja. o. Pogajanja za nove gospodarske in finančne sporazume med Turčijo in Anglijo so bila snoči končana. Sklenjeni so bili trije novi sporazumi: gospodarskega in finančnega značaja, ki bodo nedvomno mnogo prispevali k nadaljnjemu razvoju gospodarskega in političnega sodelovanja med Anglijo in Turčijo v Levantu. Zvedelo se je, da se prvi sporazum nanaša na posojilo Turčiji v znesku do 10 milijonov funtov šterlingov. Drugi sporazum predstavlja prav za prav dodatek k sedanjemu kliničnemu sporazumu, tretji pa govori o turških vojaških nabavah v Angliji. Angleška vlada je prevzela jamstvo za vse kreditne posle pri teh nabavah. Anglija bo na ta način Turčiji prevesom omogočila izvedbo njenega oborožitvenega programa in nabavo zalog streljiva in kuriva za vojno mornarico.

Chamberlain o moči angleškega letalstva

London, 28. maja. b. V razpravi o angleškem letalstvu je ministri predsednik Chamberlain izjavil v spodnji zbornici med drugim: Ako bo angleško letalstvo postavljeno jutri na preizkušnjo, se bo nedvomno izkazalo, da predstavlja enega izmed najmočnejših vojnih ustrojov. Na svojo letalsko obrambo je danes angleški narod lahko ponosen, kajti letalske sile države so močnejše kakor se splošno misli, kar pa seveda ne pomeni, da ne bi bila potrebna več nobena izpopolnitve. Vlada bo v tem pogledu storila vse, kar se ji bo zdelo potrebno.

Borzna poročila.

Ostih, 27. maja. Beograd 10. — Paris 12.1425, London 21.7075, Bruselj 74.05, New York 430.25, MBan 28.06, Amsterdam 242.125, Berlin 176.20, Duna 42. — Praga 15.255, Varšava 32.50, Bukurešta 2.85.

Sudetija — drugi Gdansk?

Nemški načrti za rešitev sudetsko-nemškega problema v ČSR

Praga, 28. maja. br. Že izjava, ki jo je dal vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein londonskemu listu »Daily Mail«, in v kateri se izreka za razkosenje češkoslovaške v več malih državah, je izzvala v češkoslovaški javnosti silno zaudenje. V nemških krogih skušajo sicer oporekati resničnosti in točnosti objave v »Daily Mailu«, vendar pa ne morejo zabrisati mučnega vti- sa, ki ga je napravila ta izjava v vsej javnosti, ki sklepa sedaj o pravih ciljih sudetsko-nemške akcije. Naziranje, ki ga je razvil v svoji izjavi Henlein, potrjujejo tudi vesti iz Berlina.

Po razpoloženju, ki vlada v berlinskih krogih soodč., piše berlinski poročevalec »Havasa«, da se po razburljivih dogodkih preteklega tedna giblje češkoslovaško vpra-

šanje na pot počasnega reševanja z velikimi težavami. V Berlinu splošno smatrajo, da si bodo druga drugi sledile nove etape napetosti. Nemci tudi nadalje vztrajajo pri svojih osnovnih zahtevah, namreč, da se v sudetsko-nemških pokrajinah oktroira politična oblast in prizna popolna samouprava. V berlinskih krogih smatrajo, da bodo sudetski Nemci zahtevali uvedbo avtonomnega statuta, kakršnega ima vsobodno mesto Gdansk brez formalne priključitve k Nemčiji. Po tem statutu bi bila vsa oblast v rokah narodnih socialistov. »Berliner Borsezeitung« objavlja načrt take rešitve sudetsko-nemškega problema in naglašajo, da v stvari sudetski Nemci ne zahtevajo nič več kakor to, kar je Anglija že priznala Južni Afriki, Kanadi ali Irski.

Trenja v Blumovi stranki

Blum poziva k zmernosti in disciplini

Pariz, 28. maja. b. V socialistični stranki se nadaljujejo notranji spori, ki so v zvezi z notranje-politično in zunanje-politično usmeritvijo stranke. V glavnem si stoji nasproti tri struje. Z izključitvijo ekstremnega Marcela Piverta je bil ustvarjen zelo kočljiv položaj, tako da je na binokostnem kongresu stranke v Royanu pričakovali velikih razprav o disciplini v stranki. Blum je zadnje tedne molčal in

se je šele sedaj oglašil s svarikom na zmernost. Zdi se mi, piše Blum, da je padeč druge socialistične vlade pretresel stranko, ki ne more več najti pravega ravnovesja. Prilike v Franciji in izven nje pa so danes take da stranka nikakor ne sme pozabiti na svojo dolžnost. Prav sedaj smo poklicani, da se zavzamemo za svobodo v svetu.

Hud potres na Javi

Amsterdam, 28. maja. w. Kakor javljajo iz Batavije, so tamkaj občutili močan potres. Mesto Parigi in kraji v okolici so popolnoma porušeni. Do sedaj so našli 20 smrtnih žrtev. Škoda je zelo velika.

Boji z mehiškimi vstaši

Mexico, 28. maja. AA. Pod čim dalje hujšim pritiskom zvezne vojske beže prietaši uporniškega generala Cedilla v neredu na vse strani. V zadnjih 26 urah se je 10 ho-

lovodij generala Cedilla in okoli 13.000 mož vdalo legalni vladi. Senat je izdal odlok, s katerim odvzema oblast guvernerju in visokim uradnikom v San Luisu, prištamem generala Cedilla, in imenuje začasno za guvernerja generala Rivasa, sedanjega šefa vojaških operacij pri San Luisu.

Obnova prometa med Poljsko in Litvo

Varšava, 28. maja. AA. Poljsko-litovska pogajanja o železniškem prometu, ki so trajala od 29. aprila, so se končala s skle, nitvijo dogovora po katerem bo vsak dan odpeljal po en vlak iz ene države v drugo.

Pred III. državnim trgovskim kongresom

Prijavljenih je že nad 1000 udeležencev — Udeleželi se ga tudi 150 bolgarskih delegatov

Ljubljana, 28. maja.

III. vsedrjavni trgovski kongres v Ljubljani, ki bo od 3. do 10. junija, bo po dosežanih prijavah sodeč največja prireditve vrste in prava manifestacija solidarnosti vsega jugoslovenskega trgovstva. V zadnjem času so se začeli širiti glasovi, da se hrvaški trgovski kongres ne bodo udeležili, kar pa ni res, saj je kongresna pisarna poleg mnogih drugih prijav prejela že mnogo prijav tudi iz Hrvaške in Slavonije.

Kongresna pisarna, ki posluje že od januarja, dela s polno paro. Zaposlen je ves kongresni odbor, razdeljen na osem oddelkov, sprejemni, finančni, stanovanjski, potovalni, publicistični itd. Največ skrbi ima seveda stanovanjski odsek, saj je prijavljenih za kongres nad 6000 trgovcev, a do zdaj ima odsek na razpolago poleg hotelskih, približno še 2000 privatnih postelj. Ljubljanski hoteli so kljub temu, da so med vselej običajno prenatrpani, kongresnemu odboru rade volje odstopili tretjino svojih postelj. Kongresni odbor računa, da bo udeležba še večja, nego so prijave in zaradi tega apelira na prebivalstvo, naj mu da na razpolago vse razpoložljive sobe, oziroma postelje, divane

itd.

Rok za prijave še ni potekel, a vendar se je že prijavilo nad 1000 zunanjih udeležencev, večinoma iz Srbije, Vojvodine in Dalmacije. Na kongres pridejo najodličnejši predstavniki našega trgovstva, predsedstva vseh savezov in združenj, poleg naših trgovcev pa pride tudi 150 oficijelnih delegatov iz Bolgarije. 60 delegatov bo zastopalo centralni savez, ostali pa šest pokrajinskih trgovskih zvez. To so samo oficijelni delegati, poleg njih pa pride še mnogo drugih trgovcev, večinoma tudi z damami. Nič ni pretirano, če rečemo, da bo na kongresu v Ljubljani zbranih nad 8000, verjetno tudi še več trgovcev in njihovih spremstva. Kongres ne bo važen samo za trgovstvo, temveč tudi za Ljubljano in za vso Slovenijo, zlasti iz tujskoprometnega vidika. Mnogo trgovcev bo prvič videlo Ljubljano in Slovenijo. Zanimivo je, da se je večina trgovstva, zlasti onih z juga, prijavila tudi za obisk Gorenjske. Napravili bodo izlete na Bled, Vintgar, v Bohinj in druge postojanke naše lepe Gorenjske. Zaradi tega je dolžnost Ljubljane, da goste po svoji stari navadi kar najgostoljubneje sprejema in da jim gre v vsakem pogledu na roko.

niso mogli upotloviti. V torko je nekdo ukradel trgovskega zastopnika Mirku Fajsu iz Celja izpred neke hiše v Ulici dr. Gregorja Zorjave moško kolo. Ukradeno kolo so našli še isti dan na Sp. Hudinji. Tudi v tem primeru se niso izsledili storilca.

— Zupnik slet celjske sokolske župe to v nedeljo 12. junija v Celju. Sokolske edince se marljivo pripravljajo na to veliko manifestacijo sokolske volje in moči. Na župnem zletu ne sme manjkati noben pripadnik edince celjske sokolske župe.

— Nečeta lekarniške službe ima od sobote 28. t. m. do vštete petka 3. junija lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

živilski trg

Ljubljana, 28. maja. Na trgu je bil danes nekoliko slabši promet, kar je reden pojav ob koncu meseca. Blaga pa ni bilo v splošnem nič manj na prodaj kakor navadno ob tržnih dneh.

Zelenjava in solivje se pocenjuje, vendar pi ni znatne razlike v cenah. Šele približno mesec bo dovolj domačih pridelkov, kar bo nedvomno vplivalo na cene. Zdaj prodajajo že domačo glavno salato, ki pa ni nič cenejša od uvožene blaga, saj je po 6 din kg. Na sadnem trgu letos ni dolgo črešenj večje količine in še vedno so drage. Lepše so danes prodajali po 18 din kg, med tem ko so prejšnje tedne bile že po 14 din. Po isti ceni so bile tudi lepe vrtno jagode. Med novinarji je zdaj že najcenejši novi krompir, in sicer po 4 do 5 din kg. Pasa se je naglo pocenila na 6 din kg. Po isti ceni prodajajo tudi zeleno kolerabo, tu in tam pa celo po 5 din kg. Kumare so se pocenile od 16 in 14 din kg

Opereta-revija in najboljša komedija! 100%

Čarobna igra

V glavnih vlogah: **Marta Eggerth**

Sodelujejo kralji humorja: **PAUL HORBIGER, HANS MOSER, THEO LINGEN, LUCIE ENGLISH**

DANES PREMIERA! Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri, jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Kino Union, telef. 22-21

V nedeljo dop ob 10.30 uri **isti spored** po globoko znižani ceni!

Za našo severno mejo

Društvo prijateljev Slovenskih goric je imelo snoči občni zbor

Ljubljana, 28. maja

Društvo prijateljev Slovenskih goric, ki je imelo snoči 4. letni redni občni zbor, je eno tistih regionalnih društev, ki jih je bilo zadnja leta ustanovljenih več v Ljubljani. Vendar se razlikuje od drugih podobnih društev že po tem, da ga je treba po njegovih nalozah uvrstiti med narodno obrambna društva. Predvsem je treba popraviti napačno mnenje — ki je žal našlo že celo odmev v javnosti —, da je to v resnici le društvo prijateljev vin Slovenskih goric. Društvo prijateljev Slovenskih goric (DPSG) ni nikakor le neko ljubljansko omizje.

Iz poročil funkcionarjev na snočnem občnem zboru »Pri šestih« (predsedniško dr. V. Murko, tajništvo A. Tipič in blaginjsko Z. Porekar) je razvidno, da društvu nalagata posebne naloge predvsem dva razloga: Slovenske gorice so ogrožena slovenska gospodarska, kulturna ter nacionalna posest in prepuščene so več ali manj same sebi. Skoro prav tako, kakor še vedno ni živih in trdnih vezi med Prekmurjem in slovenskim prestolnico, kakor še vedno ni Prekmurje naslonjeno dovolj močno na slovensko zaledje, so tudi Slovenske gorice izločene iz stalne evidence o potrebah in življenju slovenskih pokrajin. Naj omenimo samo, da Slovenske gorice niso upoštevane v načrtu javnih del v dravski banovini. Kdor pozna razmere v Slovenskih goricah, se mora zgroziti nad učinkom tuje propagande med ljudstvom. Pri tem moramo pomisliti, da so Slovenske gorice pred prevratom gospodarsko gravitirale proti Gradcu in da še vedno nimajo nadomestila za izgubljena tržišča. Razen tega v kulturnem pogledu vpliv Ljubljane ne sega mnogo v Slovenske gorice; Ljubljana hoče še vedno biti predvsem prestolnica Kranjske. Za periferijo ne sto-

rmo skoraj nič, na propagando ne znamo odgovoriti z enakim orozjem. Stepi smo za mnoge vprav usodne pojave. Ali veste, kaj pomeni, če celo na znanstvenih zavodih oficijelno kujejo teorijo o Vendi? Ter da v Slovenskih goricah ne živijo Slovenci, temveč Vendi? To je ideološka podlaga za vse drugo.

DPSG je v svojih prvih štirih letih delovanja predvsem opozarjalo na Ljubljano na Slovenske gorice. Njegovo delo ni moglo tako segati globlje, zlasti še, ker ni bilo orpo na delavce v Slovenskih goricah. Zdaj društvo pripravlja program stvarnega, izredno potrebne dela, ki bo imelo predvsem narodno obrambni značaj. Najprej bo organiziralo zaupniške postojanke v vseh pomembnejših krajih v Slovenskih goricah. S pomočjo poverjenikov bo zbiralo gradivo in organiziralo večje akcije. Za prvo veliko akcijo je bil snoči tudi določen akcijski odbor. Ko bo organizacija poverjeniških postojank v Slovenskih goricah končana, bo društvo pomagalo ustanoviti v Prekmurju sorodno društvo. Ena glavnih društvenih nalog pa je, da društvo neprestano opozarja oblasti, zlasti ljubljanske, na potrebe Slovenskih goric. Zato je bilo tudi sklenjeno, da pošljejo na bansko upravo vlogo z opozorilom na trpljenje našega ljudstva ob severni meji, prizadetega zaradi

Na snočnem občnem zboru je bil izvoljen odbor, ki mu zopet predseduje dr. V. Murko. Prva podpredsednica je ga. K. Majcnova, II. podpredsednik ravatelj R. Ogrin, I. tajnik Hrvoj Marster in II. tajnik dr. V. Grossmann.

Nastop ljutomerske glasbene šole

Ljutomer, 27. maja

Glasbena šola v Ljutomeru, ki je praznovala lani 15letnico svojega obstoja, je stopila pred nas na praznik e svoje X. produkcije v dvorani Sokolskega doma. Krasno vurne ter istosani sokolski nastop pri Sv. Jurju, me ob štavnici nista odtegnila stalnih obiskovalcev ter produkcije ter so bili skoraj vsi sedeži zasedeni po ljubiteljih glasbe, mladine in te važne kulturne ustanove.

Pešter spored je obsegal letos 12 točk. V prvem polčasu so nastopili naši najmanjši učenci, ki se uče klavirja in gosli. Nastopili so posamezno, v različnih kombinacijah e spremljavajo in kot samostojni orkester. Pri vseh točkah smo videli lepe sadove pravilno urejenega pedagoško metodnega pouka, ki se je odrazil v spretnosti in uglednosti ter lepo razvijajoči se dinamiki. V drugem polčasu je nastopil mladinski zbor e »Prošnjim plesom«, »Kaj pa delajo ptički«, »Travniki so že zeleni«, »Petrolnim kolom« in »Jugoslavija«. Dokaj številni zbor je pod taktirko gđ. Skofar odpel vse pesmi s primerno interpretacijo ter jih prednašal lepo v muzikalnem in tehničnem pogledu. Z zanosom je bila odpele »Jugoslavija« ob spremljavi orkestra. Naši mali pevci so tokrat pokazali lep uspeh svojega truda. Stedil je nastop harmonikarjev. Goienec so nastopili posamezno in v zboru ter nam zaigrali pod vodstvom g. Bratuše nekaj prav lepih komadov. Tudi tu so uspehi vidni, učenci pa prehajajo v muzikalno uglednost in lepo dinamično predznanje.

Z »Odbojem« in »Mladinski vokalci«, ki jih je zaigral pomnožen mladinski orkester e silnim zanosom, je bila produkcija končana. Občinstvo je ob vsaki točki sporeda navdušeno ploskalo.

Poleg navedenih točk programa je v prvem polčasu spregovoril predsednik Glasbene šole g. Riko Grobelnik v nedeljo 29. t. m. ob 10. dopoldne v Otrčnem domu v Celju.

ne vzgoje in glasbene šole. »...« mladina razvedri v prostem času. Dalje je posvetil nekaj besed spominu skladatelja V. Parme, čigar 80letnico rojstva obhajamo letos. Nadaljnje njegove besede so bile namenjene neumornemu glasbenemu delavcu, duši vsega glasbeno propaganega dela v Ljutomeru in v Glasbenem društvu g. Franu Začherlu, ki je obhajal pred kristijani 70letnico rojstva. Tople besede so našle globok odmev in občinstvu, ki je jubilantu vzklikalo in ploskalo.

Iz Celja

—c Proslava Materinskega dne, ki jo bo priredilo Sokolsko društvo Celje-matica, se bo pričela drevi ob osmih v Mestnem gledališču.

—c O svojih vtilih na svetovni frizerski razstavi v Parizu bo predaval gledališki frizer g. Riko Grobelnik v nedeljo 29. t. m. ob 10. dopoldne v Otrčnem domu v Celju.

—c Javen telovadnj nastop vseh oddelkov drž. rosnih gimnazije in meštanskih šol v Celju se bo pričel v nedeljo ob 10. na Glavni. Nastopilo bo nad 1000 mladih telovadcev in telovadk. Sodelovala bo vojaška godba iz Maribora.

—c Bredspilno zdravljenje vojnih invalidov. Vojni invalidi imajo pod določenimi pogoji tudi lepo pravico do brezplačnega zdravljenja v zdraviliščih. Podrobni pogoji so razvidni iz razglasov, ki so nabiti na uradnih deskah mestnega poglavarstva v Celju.

—c Umrla je v betreč v Novi vasi pri Celju v starosti 73 let zaresnica Elizabeta Moginova.

—c Nesreča s lovsko puško. V Javorju pri Slivnici je ravnal 18letni posestnik sin Franc Tanjšek v betreč tako neprevidno z lovsko puško, da se je puška sprožila. Naboj je zadel Tanjšeka v levo ramo. Tanjšek se zdravi v celjski bolnici.

—c Najdha dveh ukradenih koles. Dne 7. t. m. je neznan storilec ukradel vrtnarju Alojzu Zelenku na Glavnem trgu v Celju moško kolo. Orožniki v Lohi pri Znanju so te dni izsledili ukradeno kolo, storilca pa še

Iz Ljutomera

— Sokolska tombola. V nedeljo popoldne se je vršila v Ljutomeru velika sokolska tombola, ki je privabila ogromno množico ljudi. 1. tombolo v vrednosti 2500 din je dobil Kosi Anton, delavec iz Logarovec, 2. tombolo v vrednosti 800 din Ozmeč Marija, delavka iz Ivanjkovcev, 3. tombolo — kolo, Cvetko Julka, pos. hči iz Lipe, 4. tombolo — moško obleko Hojnik Ivan, delavec, Sv. Tomaž, 5. tombolo — plemensko tele Stampar Amalija, pos. hči, Vitanj, 6. tombolo — 25 m platna — Belak Andrej, delavec iz Hrašenkega vrha, 7. tombolo — svileno obleko, Novak Matija, delavec iz Prečincev pri Sv. Tomažu. Ostali dve tomboli sta dobila tudi dva zelo potrebna. Vse glavne dobitke so dobili potrebni, ki so bili od samega veselja vsi iz sebe. Ta tombola je presegala pa številni dobitkov in po obisku vse dosedanje.

Nav grob. V Križevcih je umrl g. Anton Vrabl, bivši trgovec in posestnik. Pokojni je bil dober človek in marljiv gospodar ter znan kot poštnjak. Na zadnji poti ga je spremljalo mnogo gasilcev, prijateljev in znancev. Bodi mu ohranjen časten spomin, žalujočim naše iskreno sozlaže!

— Pridetive. Jutri ob 7.30 priredi sokolska četa pri Mali Nedelji čebelarstvo predavanje, ob 11. uri ima meštanska šola na sokolskem letnem telovadišču v Ljutomeru svoj javni pevski in telovadni nastop, ob 15. uri pa ima podmladek JVA na narodni šoli v Veržuju telovadno akademijo v dvorani g. Hedžeta.

— Voda upada. Močno narasla Mura je začela upadati ter se vračati v svojo strugo. Po polju zapuščajo mnogo blata in peska. Uničeni so vsi travniki, kjer je tekla voda in vsi posevki. Ko bo vsa voda v strugi, bo treba takoj oceniti škodo ter ljudstvu pomagati s semenskim krompirjem in koruzo. Škoda bo segala v milijone.

Tujskoprometni tečaj v Kranjski gori

Ljubljana, 28. maja. Zavedajoč se velike važnosti tujskega prometa v našem gospodarskem, kulturnem in socialnem življenju, je Tujsko prometno društvo v Kranjski gori na pobudo in s sodelovanjem Zveze za tujski promet v Ljubljani prevzelo organizacijo enodnevnega tujskoprometnega tečaja za vso Gornjo Savsko dolino, ki ga priredi banska uprava dravske banovine.

Namen tečaja v Kranjski gori je, da se najširši sloj prebivalstva seznanijo s pomenom in potrebami tujskega prometa in da se pouče o možnostih in akcijah za pospeševanje in razmah istega. Tujski promet je našim krajem prinesel že toliko gospodarskih koristi, da je dolžnost vseh tujskoprometnih interesentov v najširšem smislu t. j. lastnikov in nastavljenecv gostinskih obratov, učiteljstva, občinskih delovodij, trgovcev, obrtnikov in posebno mladine izrabiti to ugodno priliko in poučiti se o vsem, kar se tiče tujskega prometa.

Tujsko prometni tečaj v Kranjski gori se bo vršil v ponedeljek 30. maja v dvorani hotela »Slavec« in bo obsegal poleg predavanj tudi predvajanja kulturnih filmov in skioptičnih slik v dvorani »Ljudskega doma«. Predavanja se bodo vršila od 8. do 12.30 in od 14.30 do 18.30 ter bodo razpravljala o pomenu in potrebi tujskega prometa, tujsko prometni propagandi, higijeni v tujskoprometnih krajih, olepšavanju letovišč in sploh turističnih krajev, postrežbi goeta v teoriji in praksi ter naposed o pobujanju jetike v tujsko prometnih krajih.

Ker bo tečaj za vso Gornjo Savsko dolino zelo važen pričakujemo, da se ga bodo udeležili vsi zainteresirani in tako s skupnimi močmi polzkušali naš tujski promet dvigniti na stopnjo, ki bi na njej moral biti in na kakršni je v inozemstvu že dolga leta. Tujskoprometno društvo v Kranjski gori, ki je najmarljivše med vsemi sorodnimi našimi društvi, zasuži za svoje delo javno pohvalo, pa tudi podporo oblasti in največje razumevanje domačinov.

Ropar oskrnil deklico

Maribor, 28. maja. Posestnica Elizabeta Pratekar in njena 18letna hčerka Pavla sta v noči na četrtek preživeli smrtni strah. Okoli polnoči sta dva maskirana roparja vdrla ekosi okno v spalnico in napadla speči ženski. Svojima žrtvama sta zvezale roke na hrbtu, nakar sta z naperjenim samokresom v roki zahtevala denar. Prestrašena žena je izročila roparjema svoje zadnje prihranke v znesku 80.75 din.

Ze sta ženski mišlili, da sta rešeni, ko je en ropar napadel 18letno deklico in jo oskrnil n. Tedaj se je pred hišo s pištalko javil tretji ropar, ki je bil na straži in oba roparja sta plesala skozi okno v noč.

TOČNOST. Utopičenec: Na pomoč! Brž mi vrzite rešilni pas!

Krojčar na bregu: Takoj, samo povejte, koliko je vaše mera v pasu!

Lepa stanovska svečanost naših gostilničarjev

Odklikovanje osmih zaslužnih članov uprave Združenja gostilniških podjetij za ljubljansko okolico

Ljubljana, 28. maja.

V sredo 25. t. m. je bila slavnostna seja Združenja gostilniških podjetij za ljubljansko okolico v Ljubljani, v prijazni gostoljubni hiši pri g. Kuharju Gustelnu, gostilničarju v Zg. Kašlju št. 15. Na tej seji so bili odklikovani odlični člani uprave združenja, ki se udeležujejo že nad desetletja in tudi mnogo več kot funkcionarji v upravi združenja.

Odklikovala jih je in jim poklonila diplomne Zveze združenj gostilniških obrti za dravsko banovino v Ljubljani v znak priznanja za zasluge, pridobljene z vestnim ter plodonosnim delovanjem v stanovski organizaciji v korist gostinstva dravske banovine.

Predsednik Zveze združenj gostiln. obrti za dravsko banovino g. Ciril Majcen je moše odklikovance pozdrvil v toplih besedah, orisal in povdaril zasluge vsakega posameznika, ki si jih je pridobil v tej dolgoletni dobi v svoji stanovski organizaciji. Naglašal je, da je težko naštetii vsa ona mesta, ki jih zavzemajo in vodijo odklikovanci z mladeniško čilostjo in vse one funkcije, ki jih opravljajo v raznih gospodarskih krogih, humanitarnih društvih, občinskih upravah itd., poleg funkcije v svoji strokovni organizaciji. Naj bodo te diplome priča za vse delo in trud, za vse moči, ki so jih izrabili in vložili v delo za organizacijo. Med našimi odklikovanci vidimo najbolj markantne može, ki so se vedno zbirali v krogu svojih tovarišev, jim dajali iz svojih lastnih izkustev modre nasvete, jih bodrili k delu leto za letom in stremeli za tem, kako izboljšati položaj gostinske stroke in splošne gospodarske koristi. Iz Ljubljane ravno obiskuje mnogo mešanov nedeljske in izletniške znae gostine, ki nosijo sloves dobre domače in solidne postrežbe že 100 let ali še več in te vodijo naši odklikovanci. So pa tudi drugi tovariši gostilničarji iz ljubljanske okolice, ki pa niso danes odklikovani, a jim gre tudi vse priznanje in pohvala. Govornik je dejal, da ni mogoče poplačati nevaležnega dela in grenkih izkušenj ne-

hvaležnosti, ki so jih morali okusiti, katere so pa junaksko prebrodili in bili vedno viden vzor stanovske vzajemnosti.

Iskreno je čestital v imenu celokupne organizacije dravske banovine odklikovancem za nesebično delovanje v stanovski organizaciji, ki je ena izmed največjih v dravski banovini in želi, da ostanejo še dolga leta kakor doslej vidni borci za vzor, vzgled in napredek naši mlajši generaciji.

Nato je razdelil s posebnim nagovorom na vsakega člana odklikovance 8 gostilničarjem članom uprave diplome in sicer: Sušteršič Francu, gostilničarju iz Zapuz, gostilna »Slepji Janez«, ki se udeležuje kot član uprave že od začetka ustanovitve t. j. leta 1909 v upravi in kot dolgoletni bivši predsednik tega združenja; Rusu Ivanu, gostilničarju iz Grosuplja kot članu uprave od ustanovitve združenja; in dolgoletnemu podpredsedniku združenja; Golgo Ivanu, gostilničarju, vinskemu trgovcu iz Beričevega; Kuharju Avgustu, gostilničarju v Zg. Kašlju št. 15; Mrharju Jožetu, gostilničarju iz Poljan št. 15, St. Vid; Medvedu Miroslavu, gostilničarju iz Dolskega 24; Ogrinu Ivanu, gostilničarju in znanemu vinskemu trgovcu z Laverce št. 8 in Ramovšiu Ivanu, gostilničarju iz Stožic št. 51.

Po razdelitvi diplom se je iskreno zahvalil g. Sušteršič Franc za pozdrave in prekrasen nagovor, ki ga je imel na odklikovance predsednik Zveze Ciril Majcen. Prisrčno zahvalo je izrekel v imenu odklikovancev in omenjal zgodovino ob ustanovitvi te stanovske organizacije, ko je še kot pionir leta 1909 pričel delati in zbirati iz nič živlne in marljive tovariše, da je prišlo končno do ustanovitve združenja gostilničarjev za ljubljansko okolico, ki se razvija čedalje bolj in katerega se oklepajo člani ob vseh pretehih vprašanjih in težavah.

Po lepi stanovski slavnosti se je razvila v prijaznem domu našega vrlega Gustelna prijetna domača zabava, katere so se udeležili tudi zastopniki ljubljanskega združenja in bližnji stanovski tovariši gostilničarji slavljencev združenja.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 28. maja katoličani: Avguštin, Viljem

JUTRI: Nedelja, 29. maja katoličani: Marija Magdalena, Dana

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Osma žena modrobradca KINO SLOGA: Ciganska kri

KINO UNION: Čarobna igra KINO MOSTE: »Tarzan zmagovalec« in »Zavržena žena«

KINO ŠIŠKA: Paglavček (danes samo v situaciji slabega vremena)

SOKOL LJUBLJANA-SIŠKA javna telovadba ob 21. na letnem telovadišču JČ LIGA Beneševa proslava ob 18. v frančiškanski dvorani

PRIREDITVE V NEDELJO KINEMATOGRAFI ISTI SPORED JUGOSLOVENSKO PROFESORSKO DRUŠTVO občni zbor ob 10. v dvorani Trgovskega doma

SOKOL I. JAVNA TELOVADBA OB 16. NA TABORU SLAVNOSTNA OTVORITEV TREZNO-STNEGA TEDNA ob 10. v Akademskem domu

DEŽURNE LEKARNE DANES IN JUTRI: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta

Iz Kranja

— Smrtna žetev v Kranju že dolgo ni bila tako bogata, kakor ta teden. V nedeljo zjutraj je nenadoma umrl 54-letni policijski stražnik Kete Matevž, ki je par ur pred smrtjo še bil v službi in se je vrnil okrog 3. zjutraj domov. Zadel ga je kap. Pokojni Kete je bil po rodu primorski Slovenec in se je že pred vojno posvetil policijski službi. Ob razpadu Avstrije je prišel v Jugoslavijo in se takoj javil našim oblastem. Več let je vršil policijsko službo v Prekmurju. Po upokojitvi je prišel v Kranj in postal mestni stražnik, katero službo je opravljal 13 let. Bil je vedno vedrega in veselega, šaljivega značaja ter prizanesljiv raznim grešnikom, s katerimi je imel opravka. V žalosti zapuščila žena. V ponedeljek je v Jenkovi ulici umrl v precejšnji starosti branjevec Režek Franc, ki je dolgo vrsto let imel stojnico ob Sumnjevi hiši. Prodajal je sadje, kruh in razne sladkarije. Rod domačih branjevcev v Kranju izumira. Režka so pokopali v torko. V sredo popoldne pa so pokopali Josipa Weinbergerja iz Fuharjeve ulice, davnega asistenta v pokolu, ki je umrl v starosti 73 let v ponedeljek popoldne. Pokojni Weinberger je bil znan kot šaljivec in pevec, udelestvoval se je marljivo pri »Sokolskem društvu«, naprednih organizacijah, gasilcih in lovcih. Njegov pogreb je izprital njegovo priljubljenost. Poleg velikega števila občinstva in njegovih tovarišev, ga je spremlila na poslednji poti deputacija gasilcev in lovcev ter četa Sokolov z obema zastavama. Pevec so mu pred hišo in na pokopališču zapeli žalostinko. Naj vsi trije pokojniki mirno počivajo, njihovim rodbinom naše iskreno sozlaže.

— Proslava Beneševga rojstnega dne. V soboto 28. t. m. praznuje prezident bratske češkoslovaške republike g. dr. Edvard Beneš svoj 54. rojstni dan. Da v teh dneh težke preizkušnje bratskega slovenskega naroda še bolj v živo in trdno izpričano veze in našo solidarnost z češkoslovaško republiko, vabimo vse občinstvo brez razlike pripadnosti na svečano matinejo, ki se vrši jutri v nedeljo 29. maja ob 11. uri dopoldne v telovadnici Narodnega doma. Matinejo prirede društva: »Češka beseda«, »JČ liga« in »Sokolsko društvo«. Za prizidek

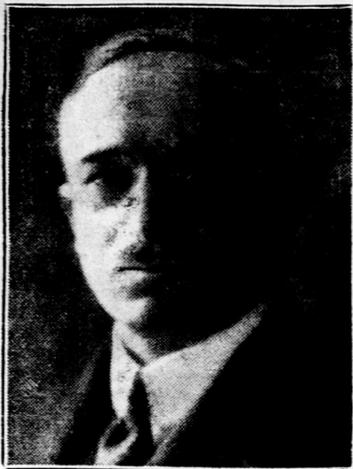
— V rabi naše ljube slovensčine vladajo takšne razmere, da ima človek vedno dovolj prilike spotikati se nad jezikovnimi neukusnostmi. Ze ta stavek ni v duhu »sodobne« slovensčine; ljudje, ki nimajo toliko spoštovanja do lepe slovensčine kakor do svojih čevljev, bi pisali tako: V slovenskem jeziku vladajo take prilike tekom zadnjega časa, kateri je jako prikladen za spoditkanje danes, da se napram njim zastojni bori.

Da, takšne razmere so zavladale; naše razmere, ki so prav za prav ena sama velika nepravila, so zamenjane s »prilikami«. Lepa slovensčina je pokopana in pogreba so se udeležili pogrebci. Prejšnje čase, ko še slovensčina ni bila tako bogata, so bili pogrebci samo nameščenci pogrebnega zavoda ali ljudje, ki so nosili bodisi mrliča, vence ali kriz. Tedaj sodobnost še ni bila danes, ampak dandanes, tedaj so še nekateri pisali trenutek namestu hip (der Hieb — mah; auf einen Hieb — na en mah). Tedaj so bili pisali še v drugem odnosu do književne slovensčine, medtem ko imajo danes odnošaje napram nji... Prejšnje čase so nam pisatelji nudili vzor lepega književnega jezika, dandanes pa nekateri pisatelji samozvestno ustvarjajo samonikel slog — s spakodranjami; goje nekatero besede s takšno ljubeznivjo, kakor da pišejo samo zaradi njih. Nekdaj so očitali več ali manj upravičeno častnikom, da mečvirajo slovensčino, dandanes je pa zaslužno kulturno delo pisati knjige, pesmi in razprave v »sodobni« slovensčini.

Ne zamerite torej časopisju, da zdaj pogosto caplja za revijami in da včasih rabi lepo slovensko besedo namestu nove pisarje.

O večeršnjih počastitvi agentov provokatorjev se širijo neutemeljene govorice in ugibanja. Zato ugovarjamo: Počastitev se ni nanašala na kotiček »Kaj pravite« v »Slovencu« z dne 21. maja št. 116. in 26. maja št. 120a.

Rojstni dan prezidenta dr. Beneša

Ljubljana, 28. maja
Pred 54 leti na današnji dan se je rodil Edvard Beneš, mož, ki od njegove energije in državljanske modrosti v veliki meri zavisi ne le usoda Češkoslovaške, temveč tudi Evrope, kar se je izkazalo zlasti v teh dneh.

Nestotokrat so bile že citirane Masarykove besede, da bi brez Beneša ne bilo češkoslovaške države — pač zaradi tega, ker so globoko resnične in ker je v njih izražena najboljša karakteristika osebnosti enega največjih državnikov naše dobe.

Dr. Edvard Beneš izhaja iz vasi, rodil se je v kmečki hiši (v Kožlanyh l. 1884), kakor mnogi veliki češki možje. Čehi so ponosni na svoje velike možje, ki so izšli iz tleh razmer. Masaryk sam ni nikdar skrival, da je bil sin revnega kočijaža in tudi Beneš je ponosen na svoje poreklo. Prav v tem je iskati osnovo češkega demokratičnega in socialnega čuta, na kar je opozoril tudi čl. konzul inž. Minovsky v svojem znanim predavanju.

Dr. Beneš je študiral najprej v Pragi in takoj po študiju na praški univerzi je nadaljeval študij v Parizu na šoli političnih ved, nakar se je vrnil v Prago. Nekaj časa je bil srednjošolski profesor, nato je pa začel predavati kot docent na praški univerzi o sociologiji. Nekateri pri nas ne vedo,

da je prezident dr. Beneš tudi sociolog — kar bi prav za prav moral biti sluherni državnik — ter da je stopil v politično življenje od univerzitetnega katedra.

Ce hočemo presojati prezidenta dr. Beneša kot politika, je treba reči samo, da je na politiko gledal vedno le kot na praktično sociologijo. V politično življenje je stopal s pravo politično izobrazbo in kot politik je tudi polagal temelje politični izobrazbi med svojim narodom. Ni brez globljega vzroka, da so Čehi mnogo bolj politično zreli kakor n. pr. mi in da so med njimi skoraj vsi vodilni politiki znameniti publicisti. Dober politik mora pri njih napraviti tudi izkušnjo kot novinar. Dr. E. Beneš se je izkazal tudi dobrega novinarja in prevajal je iz francosčine leposlovne spise. Med vojno je sodeloval v uredništvu Masarykovega »Casas«, Mladi dr. Beneš se je tedaj, ob izbruhu vojne, prav dobro zavedal usodnosti svetovnih dogodkov za češki in slovaški narod in zapisal je: »Ako poseže kdo po duši ali telesu našega naroda — se moramo bojevati!«

Beneš je bil pripravljen na boj že v začetku l. 1915. Masaryk je zapisal v knjigi »Svetovna revolucija«: Spominjam se prizora, ko sva prišla k Eliščinemu mostu; ustavljen sem se, oprl ob leseno ograjo ter se zagledal na Prago — misli o naši bodočnosti so se mi previrale v glavi. Libušino preročanstvo... toda brez denarja ni začetka akcije! Dr. Beneš je prečel svoje premoženje in takoj obljubil nekaj tisoč kron. Imel je toliko, da je lahko takoj na svoj račun začel delati za mejami...«

Dr. Beneš je najprej odpotoval v Svico, nato se je preselil v Pariz, kjer je bilo središče njegovega delovanja. V listih »La Nation tchéque« in »Journal des Débats« so izhajali njegovi članki pod psevdonimom E. Bělsky.

Dr. Beneš je pomagal ustvarjati češkoslovaško državo, a ko je bila ustvarjena, ji je tudi znal pridobiti ugled kot njen prvi zunanji minister in kot eden najznamenitijših delavcev ženevske institucije. Masaryk je dobro vedel, koga je priporočil za svojega naslednika. Te dni, ko ves svet govori o češkoslovaški državi in ko vse demokratične države občudujejo odločnost, mirnost ter hladnokrvnost Čehoslovakov, lahko tudi pogosto citiramo ime prezidenta Češkoslovaške, ime, ki je dobilo poseben prizvok in ki budi hkrati občudovanje do velikega državnika ter zaupanje v lepo bodočnost. Naj bi ga usoda ohranila na čelu češkoslovaške države še dolgo vrsto let!

Slovenski javnosti

Ljubljana, 27. maja
Stoletja in stoletja se že borimo za svoj obstanek. Borba na gospodarskem, socialnem, kulturnem in političnem polju je bila zelo težavna in je zahtevala mnogo žrtv. Toda bolj kot kdajkoli prej bi se moralo danes slovensko ljudstvo zavedati svojih velikih nalog in dolžnosti, ki jih ima napram sebi in svojim potomcem. Bolj kot kdajkoli bi se morali Slovenci danes zavedati, da nam je kot malemu visoko kulturnemu jugoslovenskemu narodu zagotovljena bodočnost samo v tem slučaju, če bomo znali varovati to, kar smo si priborili in če bomo znali vzgojiti in pripraviti svoj rod tako, da bo krepko in neomajno stal na braniku svoje kulture.

Premnogi znaki kažejo, kako se pojavlja med slovenskim ljudstvom težka bolezen, ki postaja vedno hujša. Ti znaki notranjega razkroja, ki so prodrli ponekod že do korenin, terjajo, da se jim posveti vsa pažnja in pozornost, da ne postanejo usodni. Temu niso krive samo današnje slabe socialne razmere; so še drugi vzroki, ki ogrožajo naše moralno in fizično zdravje, našo moč in napredek. Vedno bolj prihajamo do zaključka, da je bodočnost naroda najtesneje povezana z njegovo moralno krepkostjo. In kje so vzroki, da se ruši ta krepkost? Alkoholizem, ki ga nikakor ne smemo poimenovali samo kot pijanost, marveč kot vsesplošno zlo, ki mu je sam kot tak posledni ali neposredni spremljevalec, je prizadel mnogo škodo v našem narodnem gospodarstvu, mnogo je škodoval rasti naše narodne kulture in napravil mnogo socialnega gorja. Kjer ni treznosti, tam je beg iz življenja, kjer ni značajnosti, tam je omahljivost, kjer ni volje in moči, tam je obup.

Preveč puščamo Slovenci v nemar, da se razraščajo destruktivne sile alkoholizma, premalo si prizadevamo zavarovati se proti njemu in njegovim zlim posledicam. Premalo se zavedamo, da je alkoholno vprašanje za Slovence najbolj pereč problem

gospodarske, socialne, kulturne in prosvetne politike in da bi ga kot takega bilo treba reševati. Alkoholno vprašanje je zadeva vseh Slovencev in zato mora napraviti njemu zavzeti stališče ves narod.

Da se vzbudi za to vprašanje prepotrebno zanimanje, bo letos od 28. maja do 4. junija treznostni teden. Uverjeni smo, da se bo vzbudilo prepotrebno zanimanje, uverjeni pa smo tudi, da bo vsak posameznik storil svojo dolžnost.

Bodimo trezni in propagirajmo treznost povsod! Pomagajmo tistim, ki imajo slabo voljo, da si opomorejo! Starši, vzgajajte otroke v tem duhu in jih navajajte k abstinenici. Pristopajte v treznostne organizacije in jih podpirajte duhovno in stvarno!

Častno predsedstvo:
Dr. Marko Natlačen,
ban dravske banovine
Dr. Gregorij Rožman,
škof ljubljanski
Dr. Golija Vladimir,
predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani
Dr. Ravnhart Vladimir,
podpredsednik mestne občine ljubljanske
Dr. Juvan Alojzij,
predsednik mestne občine mariborske
Alojzij Mihelič,
predsednik mestne občine celjske.
Pripravljajni odbor lige proti alkoholizmu;
Zveza kulturnih društev;
Prosvetna zveza;
Jugoslovansko učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino;
Slovaška družba;
Gasilska zveza za dravsko banovino;
Dravska skavtska župa;
Osrednji odbor društva Branibor;
Delavska zbornica;
Zbornica za trgovino, obrt in industrijo;
Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa;
Jugoslovanska ženska zveza, sekcija za dravsko banovino;
Jugoslovanska Unija za zaščito dece;
Rafaelova družba.

Skrb za otroke v Zagorju

Zagorje, 27. maja
Oni dan je Društvo za varstvo otrok polagalo obračun svojega dela v lanškem letu. Občni zbor je bil slabo obiskan, od 45 društvenih članov jih je bilo navzočih le 12 s tajnikom Unije za zaščito dece G. Volkom Jagodičem vred. Take razmere vladajo že več let in zato ni čuda, da visi vse delo le na ramenih peščice ljudi, drugi pa stoji ob strani. Dolžnost vsakogar, zlasti pa članstva je, da sodeluje z društvom in mu pomaga pri njegovih plemeniti nalogi za lajšanje gorja bednin.

Iz poročil predsednika učitelja Kolenc, tajnika učitelja Kluna in blaginika Šo. bra je razvidno, da je bilo tudi delo društva zelo požrtovalno. 107 otrok je prejelo obleko in obutev, društvo je poslalo na Pohorje tudi 40 slabotnih in siromašnih otrok. Izdatki za obdobje so znašali 16.000 din, od tega je prispevala TPD 5000, ministrstvo za socialno politiko 4000, zagorska občina 4000, banska uprava 2000, druga rudarska skupina 530, TPD in RK po 500. Poleg tega je društvo nabralo še z različnimi nabiralnimi akcijami 1762 din. Članarina pa je dala 791 din dohodkov.

Tudi letos je bila vložena prošnja na bansko upravo, da bi omogočila letovanje najbolj potrebnim otrokom na Pohorju. V decembru tednu je bilo več predavanj o vzgoji in zdravju. Iz blaginikove poročila sledi, da so dohodki in prihodki prejšnjimi leti močno padli. Zastopnik občine in podpredsednik društva G. Viktor Filsek je povedal, da so letos kljub večji zaposlitvi delavstva socialne dajatve znatno narasle in da bo fond kmalu izrpan, občina pa bo v bodoče društvo še bolj podpirala, ker izvršuje važne socialne naloge.

Pri volitvah so bili izvoljeni Lojze Kolenc, Franc Klm in Franc Šober. Nato je spregovoril G. Jagodič o splošnem položaju socialno zaščitnega pokreta pri nas in se dotaknil tudi vprašanja akcije za zgradbo zaščitnega doma v Zagorju. Društvo naj zbere potrebno gradivo, da dokazuje stvarno potrebo zgraditve zaščitnega doma. Obljubil je v imenu Unije vso svojo pomoč.

Poživiljeno delo motociklistov

Kranj, 27. maja
Nedavno je bilo v Kranju v hotelu »Stara postaja« zanimivo zborovanje gorenjskih motociklistov, katerega namen je bil združiti in smotrno organizirati vse gorenjske motocikliste. Ze od leta 1932 deluje v Kranju sekcija »Motokluba Ilirije« v Ljubljani, v kateri so organizirani vsi kranjski motociklisti. Ta sekcija je imela lepe načrte in si je hotela na Laborah zgraditi dirkališče. Članstva pa je bilo premalo, zaradi previsokih taks, predražega bencina in drugih ovir jih je mnogo tudi pustilo motor in zaradi tega načrta ni bilo mogoče uresničiti. Sekcija je tudi zadnje leta bolj živovarila nego živila.

Zdaj so se pa razmere nekoliko zboljšale. Motorji so se pocenili, cenejši je tudi bencin, število motociklistov stalno narasča, saj jih je samo pri sreskem načelstvu v Kranju registriranih 137. Zato je sekcija sklicala sestanek, na katerega je prišlo okrog 50 motociklistov, iz Ljubljane pa delegati MK Ilirije s starostnim predsednikom Jakobom Gorjancem na čelu. Sestanek se je spremenil v pravo manifestacijsko zborovanje in vse kaže, da bo delo v sekciji s podvojeno močjo oživelo. Na zborovanju je bilo sklenjeno, da se slovenski motociklisti udeležijo binokosnega izleta v Italijo in rallye-vožnje na X. vsesokoljski zlet v Prago, kamor ponese tudi venec na grob prezidenta Masaryka. Spotoma bodo obiskali tudi druga mesta. MK Ilirija bo proslavila 25-letnico obstoja z ljubljensko tekmo, a na magistratu v Ljubljani bo slavnostni občni zbor kluba. Tajnik MK Ilirije G. Polak je nato še razpravljalo o programu kluba in kranjskih motociklistov, nato jih je pa pozdravil gospod Gorjanc, ki se je zahvalil za veliko udeležbo. Podčrtal je važnost ljubljenskih dirk, ki jih je treba organizirati tako, da bodo dobile evropski sloves. Letos bodo dirke dva dni. Pri volitvah je kranjska sekcija izvolila naslednji odbor: Predsednik Vicman, podpredsednik Zupan, tajnik Kobi, blaginik Smole, odborniki: Kušar, Polak, Sumk, Prešeren, Bizjak, Cretnik, Pogačnik, Rekar, Krstjan in Nadižar. Vodja motosekcije je Kristan, sporna komisija: Lapajne, Bar, za preglednika računov Sink in Holzhaacker.

»Železne zaloge« pšenice

Zadnje čase, ko se je pri nas tako nedavno in izredno podražila pšenica in ko je cena zopet začela padati, se ljudje zelo zanimajo, ali bo kruh odselej vedno tako drago in ali se moka ne bo več pocenila na staro ceno.

Na cene pšenice nedvomno vplivajo mednarodne razmere. Ni brez pomena, da so zadnje čase velike evropske države začele kupiti tako zvrne železne zaloge pšenice. Iz tega bi tudi lahko sklepali, da se nam še obeta izredno hudi časi. Posebno veliko pozornost je združilo, da se je Anglija preskrbela z velikimi zalogami pšenice.

Preskrba velikih držav s pšenico za kritične čase seveda povečuje povpraševanje, kar vpliva na ceno. Kljub temu gospodarski strokovnjaki trde, da se zaradi železnih rezerv cene ne bi smele dvigniti, ker vseeno niso tako velike, da bi bil porabilen ves prebitik pšenice. Ni znano, kolikšne so prav za prav angleške zaloge pšenice, cenijo jih pa na 200.000 vagonov, kar znaša približno tretjino letnega uvoza. S pšenico so se preskrbovali skrivaj, da bi spekulanti tega ne izrabili ter da bi cene ne poskočile. Značilno je, da se pšenica ni podražila zaradi povečanega uvoza. Uvoz pšenice v Anglijo je bil 7. maja v splošnem enako visok kakor lani, nakar se je pa začel znatno dvigati. Vender povečani uvoz ni v začetku vztujal posebne pozornosti, ker še ni bil toliko večji, da bi se država lahko preskrbela z večjimi zalogami pšenice. Nekateri mislijo, da Anglija še vedno čaka na ugodno priliko, ko bodo cene nižje ter da bo se kupila večje zaloge. Za preskrbo s pšenico so se odločile tudi Belgija, Nizozemska in Švica. Uvoz v te države je že začel narasčati.

Tri napornem hišnem delu poživite kožo s pravilno nego!

ELIDA IDEAL KREMA

... zaradi vsebine hamomelisa posebno učinkovita!

Medicinci dobe anatomsko predavalnico

Toda za njeno dograditev in opremo je treba še okrog 100.000 din

Ljubljana, 28. maja
Ljubljanska medicinska fakulteta je nepopolna. Vseh 20 let, odkar imamo univerzo v Ljubljani, medicinska fakulteta života brez anatomske predavalnice. Ze to bi bilo dovolj, da drugih nedostatkov niti ne naštevamo; že zaradi tega je utrpelo naše znanstveno delo škodo, ki jo bomo težko popravili. Občutno trpi vse študij in biti medicince v Ljubljani pomeni biti pripravljen na posebne žrtve, ki jih študij medicine ne zahteva v nobenem drugem univerzitetnem mestu na svetu.

Zakon o univerzah določa za Ljubljano 5 fakultet ter da bo imela medicinska fakulteta v Ljubljani začasno samo štiri semestre. (§ 51.: »Medicinski fakultet u Ljubljani imače zasad četiri semestra.«) Zakonodajalec je mislil na postopno izpolnitev medicinskih fakultet, ko je določil začasno za ljubljansko medicinsko fakulteto samo štiri semestre. Zato so tudi delegati medicinskih fakultet Beograda, Ljubljane in Zagreba sklenili na svojih sestankih, da je treba v pravičnem razmerju izpolniti najprej beograjsko in zagrebško medicinsko fakulteto, potem pa ljubljansko. Ta sklep je upošteval tudi zakonodajalec, ki je naglasil začasno nepopolnost ljubljanske medicinske fakultete ter uvrstil § 51 zakona o univerzah med prehodna določila. Beograjska in zagrebška medicinska fakulteta sta izpolnjeni, zato je naša zahteva po izpolnitvi ljubljanske medicinske fakultete še tem bolj upravičena. Slovenija se razvija po vojni iz pretežno kmečke pokrajine v industrijsko kraj, kar dokazuje že to, da je l. 1918 imel OUZD okrog 30.000 zavarovancev, med tem ko jih ima zdaj že približno 100.000. Ta proces se seveda očituje v socialnih in zdravstvenih razmerah ter zahteva znatno proučevanje. Ker je Slovenija tudi zdraviliška in turistična pokrajina, se kaže potreba po razvoju posebnih panog medicine. Razen tega je treba še upoštevati, da okrnjena medicinska fakulteta ne more v polni meri razviti svojega dela, ker nima dotoka znanstvenega naraščaja. Ob nepopolni medicinski fakulteti trpi tudi praktično pravo; zanj so neobhodno potrebni inštituti za sodno medicino in toksikologijo.

Z vsemi temi razlogi je fakultetni svet ljubljanske medicinske fakultete utemeljeval v spomenici nujno potrebo po izpolnitvi fakultete. Toda potrebno je, da se ozremo še nekoliko na razmere same na medicinski fakulteti ter vam tako prikažemo še bolj živo, kako upravičeno so zahteve po izpolnitvi naše univerze. Marsikdo najbrž ni vedel, da je bila dvorana za anatomsko predavalnico v anatomskem inštitutu medicinske fakultete ob splošni bolnici skoraj dve desetletji neizrabljena, ker ni bila niti ometana in pobeljena; prostor je bil brez opreme in instalacij, povsem gol in niso mogli dobiti kredita, da bi ga izročili svojemu namenu. Med tem so bila predavanja (in so še vedno) v dvorani, ki je namenjena za prosekuro splošne bolnice. Po srečnem naključju je prosekter in predavatelj ena in ista oseba, sicer bi anatomski predavalnice sploh ne bilo. V prosekterju obdružirajo mlriče dvakrat na dan, kar je treba upoštevati pri urniku. Medicinci morajo zaradi tega prihajati na predavanja o anatomiji že ob 7, kajti ob 9. so v dvorani že obdukcije. Prostor je brez vsake opreme za predavalnico. Studenti sede na navadnih stoli in zapiske si delajo na kolenih. Niti table ni in profesor piše na prepleksane šipe okna (zatemnitev). Zrak je gost, smrad skoraj neznošen. Ventilacije baje sploh ni. Tudi primerne mize ni.

V lanskem državnem proračunu je bil odobren kredit 171.412 din za dozdavo in opremo anatomske predavalnice. Kredit je zdaj izrpan in če se ne bodo dobili okrog 80.000 do 100.000 din, bo prostor še vedno neuporaben. Za zatemnitev oken na največnji način bi bilo treba okrog 12.000 do 20.000 din. Na zatemnitev, kakršno ima predavalnica zagrebške fakultete, ne moremo niti misliti (železni zastori, ki jih spuščajo in dvigajo z električnim tokom). Nadalje še nimajo projekcijskega aparata z mikro-dio- in epiprojekcijo (potrebno vsaj širine 18-16 mm.) Potrebujemo seveda tudi filmsko kamero. Toda upoštevati je treba, da sta za dva letnika potrebni dve predavalnici, torej dva projekcijska aparata. Nujno potreben je živosebrni usmerjevalec, če hočemo delati v več inštitutih hkrati z električnim tokom. Nimajo še predavalne mize, ki bi morala imeti vse potrebne instalacije. Potreben je tudi digestor, predvsem za potrebe fiziologa. Manjka še oprema za pripravljalnico in garderobo. Končna predavalnica ne more biti tudi brez ure. Za oskrbovanje prostorov bo treba namestiti služitelja.

Skoraj prav tako, kakor predavalnica, bi bila potrebna tudi primerna sečirnica, ki bi ustrezala zahtevam anatomskega de-

la. Kakšna je sedanja sečirnica, je boljše, da sploh ne govorimo...
Za izpolnitev inštitutov medicinske fakultete bi potrebovali še mnogo prostora. Nujno potrebno je, da v ta namen dobe čim prej primerno poslopje. Nasproti anatomskega inštituta, med Zaloško cesto in Ljubljano, je lepa parcela, last Društva slepih. Določeno je, da smejo to parcelo zadržati v odprtem stavbnem sistemu. Fakulteta se je obrnila s prošnjo na mestno občino, naj bi dovolila zidanje v strnjem sistemu; nadalje so prosili državo, banovino in mestno občino za izdelavo načrta in nakup zemljišča ter amortizacije poslopja, ki bi ga sezidali na tej parceli za tri inštitute medicinske fakultete. Poslopje bi bilo trinadstropno, s pročeljem ob Zaloški cesti in dvema kriloma ob Ljubljani.

Sprožena je bila tudi zamisel, da bi prizidali med mrtvašnico in anatomskim inštitutom še eno krilo v višini dveh nadstropij. Vse dvonadstropni blok bi pa lahko še nazidali za eno nadstropje. S prizidavo bi dobili več zelo potrebnih prostorov, n. pr. klet s hladilnico in prostorom za prepiranje mlričev, v I. in II. bi bili prostori fiziološkega in histološkega inštituta, v pritličju pa sečirna dvorana in bi bila več potrebna druga sečirna dvorana za fiziološko kemijo, ki je zdaj v kleti.

Ob poslopuju anatomskega inštituta stoji poslopje Higienega zavoda. Zavod zahteva druge, primernejše prostore. Če bi jih dobil, bi sedanje njegove prostore lahko prevzela medicinska fakulteta; uporabila bi jih za sodno medicino, higieno in bakteriologijo.

To so načrti, ki bi jim bilo treba dati gmotno podlago. Toda letošnji proračun ne budi optimizma. Za inštitute ljubljanske medicinske fakultete so letos celo znižani krediti v primeri z lanskim proračunom za 15-20 odstotkov. Pri tem je treba še upoštevati, da krediti, ki so določeni za medicinsko fakulteto, smejo biti izrabljeni samo do 90 odstotkov. O ostanku mora še prej odločati prosvetni minister.

Pomladanski velesjem v Ljubljani

Ljubljana, 28. maja
Letošnji pomladanski velesjem v Ljubljani bo že 18 in 43. velesjemski prireditelj. Otvorjen bo 4. junija in trajal bo do 13. junija. Splošni velesjem bo obsejal strojno in kovinsko industrijo, fino mehaniko, radio in elektrotehniko, razsvetljavo in kurjavo, dvokolesa, vozove in sportne potreščine, javne delovne stroje in orodje, lesno in tekstilno industrijo, usnje in konfekcijo, krznarstvo, papir in pisarniške potrebščine, živilsko industrijo, stavarstvo itd. Posebne razstave bodo: oficialna razstava Francije, razstava ceste, prirejena po Društvu za ceste, razstava tobačnih izdelkov monopolske uprave, avtomobili in motorna koleša svetovnih znanih, pohištvo in stanovanjska oprema, ženska domača obrt in mala obrt. 4. in 5. junija bo v Ljubljani kongres Društva za ceste, 6. do 12. junija pa III. jugoslovanski državni trgovski kongres.

Za razstavno blago veljajo znatne provozne, carinske in trošarinske olajšave. Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesjemskih legitimacij jugoslovanski vizum brezplačno pri vseh jugoslovanskih konzulatih. Na naših železnicah imajo obiskovalci velesjemna brezplačni povratek, na železnicah drugih držav pa popust od 25 do 50%. Na parnikih Jadranske in Dubrovačke plovnice velja vozni listek nižjega razreda za vožnjo v višjem razredu. Na parnikih Zetske plovnice pa imajo obiskovalci velesjemna 50% popust. Na železnicah velja popust od 30. maja do 13. junija za prihod in od 4. do 18. junija za povratek, na parnikih pa od 20. maja do 13. junija za prihod in od 4. do 20. junija za povratek. Razstavni prostor našega velesjema meri 40.000 kvad. m in v razstavnišnih paviljonih je prostora 8000 kvad. m.

NI SE MU BILO TREBA ODVAJATI
— Vi ne kadite? Kako ste se pa mogli odvajati kaje?
— Saj se mi ni bilo treba odvajati. Prisel sem že na svet kot nekadilec.
MED POGOVI
Mladenci: Moj oče mora preživljati dve ženi.
Stara dama prestrašena: Za božjo voljo, pa vendar ne živi v bigamiji!
Mladenci: To ne, pač pa preživlja svojo in majo ženo.

Avtobusna zveza Ljubljana — Sušak

Ljubljana, 28. maja
Ljubljana je na naše morje silno nerocočno povezana. Najbližja železniška zveza preko Karlovca traja celo noč, od sedme večer do sedme jutraj. Zato je dvakratna avtobusna zveza prava blagodat za potujoče občinstvo in za podjetje. Treba bi in to takoj spremeniti vozni red. Kako, se najzljive izve pri potujočem občinstvu. Zjutraj naj gre iz Ljubljane ob tri četrt na šest, naj skrajša postanke za četrto ure in tako došpe na Sušak ob 11. uri dopoldne. Seveda po najkrajši progi. Pet ur je že tako dovolj v avtomobilu, čemu iskati dalje in slabše ceste. Ta dohod ima potem vse zveze z ladjami, ki odhajajo ob eni in ob dveh v Kraljevici, Crikvenico, Selca, Novi Baško, na Rab in Krk. Iz Sušaka v Ljubljano pa bi moral odhajati prvi že ob 8.15 ko pridejo vse ladje iz cele obale na Sušak in bi prišel v Ljubljano malo po eni uri. Drugi pa naj odhaja iz Ljubljane popoldne, ko poneha v poletnih mesecih vročina. Seveda oba po najkrajši progi. Če se promet preko žužemberka in Starega loga izplača, pa naj potnike pobira poseben voz in naj jih praviža v Ko-

Otrok brez sledu izginil

Poljana, 27. maja
Prvo lepo majsko nedeljo na dan sv. Zofije, ko sicer rado dežuje, je bilo na Boču polno izletnikov. To priliko so porabili donuaci otroci s tem, da so številnim gostom prodajali smarnice, ki jih je ta čas Boč v svojih skritih kotičkih vse poln. Med izletniki se je sukala tudi triletna Mierka Jančič in ponujala smarnice. Ko pa je odšla ali domov ali morda še nabirat smarnice, ni ni bilo več iz gozda. Ničče otroka potem, niti ta dan, niti drugi dan in tudi pozneje ni več videl...
Ubogo dete je moralo zaiti daleč v gozd, iz katerega ni več našlo izhoda. Starši so prvotno mislili, da je ubogi otrok morda zšel k sosedom. Ko ga pa ni bilo od nikoder, so policajci na pomoč orošitvijo, ki je uvedlo poizvedbe, če ni morda otrok zšel kam v dolino. V nedeljo bo preteklo že 14 dni, odkar o otročički ni sledu. Zato domnevajo, da se je v nepreglednem in gostem gozdu izgubil in tam od grobe in lakote umrl.

DNEVNE VESTI

— **Jahta kraljice Marije.** V Trstu je bila te dni dograjena in opremljena jahta »Danica«, last kraljice Marije. Jahta je dolga 35 m in opremljena zelo razkošno. Včeraj je krenila proti Miločeru.

— **Promocije.** V ponedeljek 30. maja bodo na univerzi v Ljubljani promovirani za doktorje prava gg. Škerlak Vladimir iz Budimpešte, Ziga Vodušek iz Trsta in Joško Pezdire iz Ljubljane. Čestitamo!

— **Jugoslovensko-bolgarska liga** v Ljubljani se tem potom iskreno zahvaljuje vsem občanom, društvom in poedincem, ki so pripomogli, da je turneja moškega zbora Plovdivskega pevskega društva po Sloveniji v vsakem pogledu odlično uspeša. Obenem na, prošča vse gg. fotografe in fotomatere, ki so ob priliki obiska bratskih bolgarskih pevcev napravili kakšne posnetke, da iste v dveh izvodih pošljejo proti plačilu na naslov liginega tajnika (Vekoslav Bučar, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22 b/11).

— **Nov odvetnik.** Pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je položil odvetniški izpit g. dr. Josip Globevnik ml. iz Novega mesta. Čestitamo!

hotela policija odstrani iz prve pritične lože levo pri odru nekoga T. T. Ker so se širile v zvezi s tem po Mariboru razne vesti, kakor da bi bil s tem v zvezi dr. Slavko Teklič, ugotavljamo, da so vse te vesti neosnovane in da g. dr. Teklič ni v nobeni zvezi s kakršnikoli incidenti, omenjenimi v našem poročilu.

— **Ljubljanski kolodvor** vpije še vedno po temeljiti preureditvi. Kaj je s poglobitvijo kolodvora? Kakšna bi bila in kakšne prednosti bi prinesla Ljubljani, bomo videli na razstavi »Cestae ob priliki Ljubljanskega velesejma od 4. do 13. junija.

— **Za študenta Stanka V. so darovali:** Neimenovana 30 din, neimenovana 50 din in gospa Fanči Golobova iz Dubrovnika 100 din.

— **Na parnikih Jadranske** in Dubrovačke plovidbe imajo obiskovalci pomladanskega velesejma v Ljubljani, ki bo od 4. do 13. junija, ugodnost »razreda za razrede, to se pravi, da se s karto nižjega razreda vozijo v višjem. Na parobrodih Zetske plovidbe pa velja 50% popust. Potovanje proti Ljubljani je dovoljeno od 20. maja do 13. junija, povratek pa od 4. do 20. junija.

— **Prošnje za češkoslovenske poštne študentske stipendije** se vlagajo do 10. junija v smislu že objavljenega razpisa. Izvršni odbor Jugoslovensko-češkoslovenskih lig dravske taborne (Ljubljana, Knaflijeva 10) opozarja prosilce, da naj v svojem listu navedejo interesno vložijo prepis prošnje na njen naslov.

— **Izleti za binokostne praznike.** Zveza za turistični promet priredi za binokostne praznike naslednje izlete: 1) v Trst in Benetke 2) v Gorico, Udine in Trst, 3) v Trst, Opatijo in Reko, 4) na Plivčička jezera in Crikvenico, 5) na Jezersko, 6) v Škofjo Loko, Žiri in Logatec, 7) v Postojno. Zahtevajte prospekte v vseh biljetarnicah Putnika.

— **Jugoslovensko akademsko** podporo društvo na univerzi v Ljubljani je v zadnjem času prejelo sledeča plemenita darila: Od stalnega omizja gostilne »Pri Lojzku« v Ljubljani namesto venca za pokojno gospo Alojzijo Gorjup din 770, katere je zbral g. univ. glavni arhivar Bevc; od akad. kluba kemičev, v počastitev spomina pokojnega ing. Naše Hadžija din 300, od g. Otona Ploja, in t. n. p. in g. dr. Miroslava Ploja, vel. župana v p. din 500. Vsem plemenitim darovalcem iskrena hvala.

— **Tivar obleke,** voditeljica znanika v kako vosti, modi in ceni. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavne pošte.

— **Binokostni izlet motoristov v Trst.** Moto Hermes priredi za binokostne praznike klubski izlet po cesti v Trst. Obenem bo to tovariško spremljeval našega prvaka Stariča, ki bo tam startal na binokostno nedeljo popoldne. Čas povratka vozovje priljubljen, a odhod skupen v nedeljo ob 5. uri izpred nebotičnika. Rok prijave vozil in članov do 30. t. m. (ponedeljek) zvečer pri tovarišu Korlun, »Manat, Tyrševa cesta.

— **Prešernova kočja na Stolu** je od 28. t. m. stalno odprta in oskrbovana.

— **Na jugoslovenskih železnicah** imajo obiskovalci Ljubljanskega velesejma brezplačen povratek. Na postajni blagajni kupijo poleg vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2. Ko bodo potrdilo o obisku velesejma, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Potovati v Ljubljano morejo od 30. maja do 13. junija, vračajo pa se od 4. do 18. junija.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 24, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 23, v Mariboru 22,2 v Ljubljani in Dubrovniku 22, na Visu 17. Davi je kazal barometer v Ljubljani 738,5, temperatura je znašala 10,6.

— **Avtomobilist** povozil kmeta in njegovo ženo. Na cesti med Odžakom in Bačko Palanko se je pripetila včeraj jutraj teška avtomobilska nesreča. Znani trgovec iz Odžaka Anton Ogrizek se je peljal z avtomobilom v Bačko Palanko, pa je v bližini vasi Tovariševo zavozil v kmečki voz, da je odletel v jarek. Po nesreči se je odpeljal naprej, toda v bližini zaposleni kmetje so si zapomnili številko njegovega avtomobila. Kmetje so prihiteli na kraj nesreče in našli kmeta, Stevo Panica in njegovo ženo Danico vsa okrvavljena.

— **V zaporu se je obesila.** V Sibinah blizu Petrinje je bil odkrit pred mesecem dni strašen zločin. Trgovca Sime Djakovič je naročil umor svoje žene in pozig hiše, da bi dobil 200.000 din zavarovalnine. Djakovič je takoj izdal tudi svojega sokrivca Lazarja Eremijo, kateremu je obljubil 10.000 din, da bi ubil njegovo ženo in zažgal hišo. Aretirana je bila tudi mačeha trgovca Djakoviča Sofija Djakovič, ki se je pa v preiskovalnem zaporu obesila.

— **9 letni deček s karnom ubil orla.** Včeraj jutraj ko so pasli pastirji ovce blizu vasice Serote pod Velebitom sta priletela dva orla in sedla na bližnji stor. Neki 9 letni deček je pograbil kamen in zadel enega orla v glavo, da ga je ubil. Ubiti orl meri tež krila 2,64 m.

— **Največkrat se po enkratnem gibanju s Chlorodont** pasto za zobne postanejo zobne prekrasno beli, a z rednim nezogledanjem zjutraj in zvečer ostanejo vedno takšni. Chlorodont pasta za zobne ima ogromno moč. Zvečta, ne da bi pri tem niti najmanj škodila zobni sklenini.

MOŠKI!

ZA ZDRAVLJENJE SPOLNIH SLABOSTI

SEKSUALNE IMPOTENCE

ter za ojačanje spolne funkcije poskusite originalne hormone

VI-HA-GE pilule

Dobite jih v vseh lekarnah: 30 pilul Din 84, 100 pilul Din 217, 300 pilul Din 560.

Glavni depo: Farm. Kem. Laboratorij VIS-VIT, Zagreb, Langov trg 3. Reg. S. br. 26856-37

— **Naši agronomi v inozemstvu.** Kmetijski minister je odredil, da odide 11 naših mladih agronomov na specializiranje v inozemstvo in sicer na Češkoslovaško, Nemčijo, Švico, Grčijo, Bolgarijo in Italijo, kjer bodo proučevali sadjarstvo, vrtinarstvo in druge panoge kmetijstva, katerim doslej v naši državi nismo posvečali zadosti pozornosti.

— **Spomenik prvemu srbskemu novinarju.** V Smederevu bo 12. junija svečano odkrit spomenik prvemu srbskemu novinarju Dimitriju Davidoviću.

— **Nova turistična pogodba** med Jugoslavijo in Nemčijo. Včeraj jutraj je prešla turistična zveza v Splitu brzojavno obvestilo iz Berlina, da je dosežen med Nemčijo in Jugoslavijo nov turistični aranžman. Po novem aranžmanu je odobreno za potovanje nemških letoviteljskih družb v našo državo 1.400.000 mark. Pogodba stopi v veljavo 1. junija. Aranžman se razteza tudi na področje bivše Avstrije. Dosedaj je znašal kontingent za nemške letoviteljske družbe 700.000 mark. Dana je pa možnost, da se podvoji kontingent še poveča. Poenostavljena je tudi procedura za vizumom.

ZVONCI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI, TELEFON 41-79

Slavni francoski komik LUCIEN BAROUX in briljantni komediji

Paglavček (Mioche)

Predstave: v soboto ob pol 9. se vrši le v slučaju slabega vremena, sicer je telovadna akademija Sokola. V nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob pol 9. uri.

Vstopnina Din 3,50, 4,50, 5,50, 6,50

Prihodnji spored: HČI UPORNIKA — Shirley Temple

— **Kongres esperantistov.** 5. in 6. junija bo v Novem Sadu kongres esperantistov iz vse države. Kongres bo pod pokroviteljstvom bana dunavske banovine Rajčiča. Prijaviteljnih je do okrog 350 udeležencev iz naše države, razen tega se pa udeležijo kongresa tudi esperantisti iz Švice, Nizozemske, Bolgarije, Italije in Turčije.

— **Pogajanja s Češkoslovaško.** Prihodnji mesec se prične v Pragi pogajanja o dopolnitvi trgovinskih pogodb, o reorganizaciji režima izvoza naše živine na Češkoslovaško in o povečanju kontingentov. Češkoslovaška bo imela letos zelo slabo letino in zato bi rada našo pšenico. Mi smo dolžni Češkoslovaški po kilingru nad 140 milijonov kron, vendar se bo pa govorilo o povečanju našega izvoza na Češkoslovaško.

— **Odlični gostje na našem Primorju.** Včeraj jutraj je prispela s Sušaka v Split skupina angleških turistov, ki ostane v Splitu več dni. Med njimi je general Maksimilijan Deneve de Bodes, osebni adjutant kralja Leopolda II. V Split sta prispela tudi ameriški vojski ataše podpolkovnik Eugene Villaret in poljski vojni ataše polkovnik Vasiljevski.

— **Občni zbor Zveze odvetniških komor.** Jutri bo v Dubrovniku občni zbor Zveze odvetniških komor kraljevine Jugoslavije. Na dnevnem redu so razna stanovska vprašanja.

— **Na devetih razstavi na pomladanskem velesejmu** v Ljubljani od 4. do 13. junija lo prikazala Zveza gospodinj žensko domačo umetno obrt. Uveljaviti hočemo delo naših pridnih ženskih rok, naše narodne in po naših umetnicah pripravljene motive ter s tem doseči da se bo naša žena krasila v narodnem duhu, da bo odsevala iz nje mladine prava plemenita narodna zavest. Dajmo dela in kruha našim ženam, našim motivom čast. Vabimo obrtnice, vezilce, risarke, umetnice in arhitektke s sodelovanju.

— **Kongres zveze nabavljajnih združenj.** Včeraj se je pričel v Novem Sadu 17. kongres Zveze nabavljajnih združenj državnih službenecv iz vse države. Več včeraj je bilo zbranih na njem nad 300 delegatov in popoldne je prispela tudi delegacija bolgarskega združenstva. Glavni kongresni dan bo jutri. Včeraj je bila predkonferenca, ki jo je otvoril in vodil predsednik upravne ga odbora Zveze Miloš Šušter.

— **Neresnična vest.** V ponedeljek 9. tm. smo poročali pod naslovom »Mariborsko gledališče o nekem incidentu, ki naj bi se zgodil med odvetnikom, ko naj bi bila

za isto vrsto šol, pa naj so prilike v posameznih šolah take ali drugačne. Najhuje pa smo prizadeti starši z dežele, ki imamo otroke v Ljubljani. Za pol meseca bomo morali plačati hrano in stanovanje več, ko pa starši, ki imajo svojo dečo v drugih vodih iste kategorije. Vse leto smo s težavo postljali denar v Ljubljano in celo zadolžili smo se nekateri, samo, da smo zamogli plačevanje za svoje otroke, ki študirajo v mestu. Banska uprava naj blagovoli odrediti, da pojdejo 4. junija tudi dijakinje ženske realne gimnazije na počitnice, da nam tako prihrani izdatke za pol meseca. Imejte srce in premislite naš težaven gmojni položaj! Prizadeti starši.

— **Ij Pešci se uče discipline.** Pod tem zaglavijem je priobčil »Slov. Narod« od petka 27. t. m. članek, ki apelira na pešce, naj se že vendar nauče hoje pri prehodih ceste in konstatira obenem, da je večina pešcev uvidena in se rada vda predpisom. Ta disciplina je bila že zdavnaj potrebna, posebno pa je potrebna sedaj, ko je ljudstva čedalje več na cesti in je le čuda, da se ne zgodi več prometnih nesreč. Pešce je policija že naučila, kako je treba hoditi preko cest, sedaj pa naj pridejo na vrsto še tisti koleksarji, ki brezumno drve po cestah in je človek v večni nevarnosti, da ga tak divjak kratkotamo podre in težko poškodeje, kar se dogaja prav pogosto. So pobalini, ki jim je prav vseno, kaj se zgodi, le da ima svoj užitek ob divjem poletu. Prosimo torej, naj policija zaukaže, da mora vsak koleksar na živahno prometnih krajih, zlasti prehodih, voziti zmerno in kdor se ne pokori, ga je treba takoj ustaviti in poučiti, pa če treba, tudi s pendrekom, kar bo za take pobaline najboljšo sredstvo. Uvideni koleksarji bodo sami odobravalji take ukrepe.

Kino Sloga — Tel. 77-30

predvaja danes prekrasen Tehnikolor film

CIGANSKA KRI

Annabella Henry Fonda

— **Ij Prijave za vpis na vadično.** Starši, ki žele sina ali hčerko vpisati na vadično pri drž. učiteljski šoli v Ljubljani, naj se oglase v pisarni ravnateljstva v sredo 1. junija med 8. in 12. ur. Za vsakega ravnateljstvu kristni list ali družinsko knjižico in potrdilo o cepljenih kozah. Tistim staršem, ki so to že storili, ni treba ponovno prijaviti otrok za vpis. Vsi otroci, ki se bodo, ali so se že prijavili za vstop na vadično, naj pridejo k zdravniškemu pregledu na šolsko polikliniko (Gledališka ulica 7), in sicer dočeki v torek 7. junija, deklive v sredo 8. junija, vsakokrat od 8. do 11. ure. V petek 10. junija zjutraj bo na oglašni deski v veži moškega učiteljskega razglasa, kateri učenci so sprejeti. V ta namen naj se zgledajo njih starši v teku petka dne 10. junija popoldne v tajniški sobi. (Moško učiteljske I. nadstropje).

— **Ij Jagubljana rokavica.** V sredo pred praznikom med 11. in 12. uro je bila izgubljena na zelenjadinom trgu svetlozračna kožnata sportna rokavica. Najditelj se naproša, da jo izroči v ogl. odd. »Slovenskega Narod«.

— **Ij V kraljestvu palčkov.** Vprizoritev pravljene igre g. Ribičiča »V kraljestvu palčkov« v mesecu maju je dosegla obkraj največji uspeh. Radi mnogega povpraševanja po ponovitvi so prireditelji sklenili, da ponove igro na binokostni ponedeljek popoldne ob 15. uri. Prireditve se bo vršila v opernem gledališču po znižanih cenah. Vabimo vse one starše posebno pa botre in botrice, ki želje svojim otrokom praj prijetnih trenotkov, da si ogledajo to pravljeno igro, ki ima poleg svoje pestre vsebine in lepih slik iz življenja palčkov in vil tudi vzgojno tendenco.

— **Ij Pri Martinu v Zgornji Šiški** bo jutri veselica.

Danes ob 20.30 in v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30

Tarzan zmagovalce in **Zavržena žena**

Pride: Revolta na brodu Bounty

Kino Moste

— **Ij Umriji se v Ljubljani od 30. do 26. t. m.** Bokavšek Mihael, 68 let, postestnik, Stepana vas, Oblak Alojzij, 30 let, ključavničar, Kimovec Uršula, roj. Osredkar, 55 let, upok. bot. tov., Mravljine Marija, 85 let, služkinja, Spetič Andrej, 69 let, zvanikiški drž. žel. v p., Markovič Alojzij, 64 let, nočni duvač Jugoslovske tiskarne, Trampuš Alojzij, 67 let, kumnosok, Kamnik Jožefa, 12 let, hči delavke, Tomič Martin, 25 let, in kočarja. V ljubljanski bolnici umrli: Krenšar Matija, 47 let, delavec, Koseze, Benčina Stanko, 4 meseca, sin delavca, Brčić Jakob, 40 let, cesar drž. žel., Čentije Frančiška, roj. Jekovec, 40 let, žena čeljar, pom., Stepanja vas, Dolenc Tomaž, 64 let, delavec, Semer Jože, 45 let, nočni čuvaj, Kovček Franc, 11 let, sin poljskega čimarnika, Slivnica pri Mariboru, Krumpus Teodora, 1 leto, hči posestnika, Gorjup Retica, Bohine Rok 63 let, rentnik OUDZ, Kamna gorica, Igič Marija, 34 let, žena zidarja, Medved Ignacij, 49 let, postestnik, Vir pri Stični, Kralj Ana, 50 let, ž. na upok. pregledn. fin. kontr., Škofljana, srez Krško, Milavec Marija, 42 let, vrhnik, Langerholz Ana, 15 let, delavka, Škofja Loka.

— **Ij Strokovna konferenca** socialnih in zdravstvenih referentov v Zvezi mest vladnih občin se prične danes popoldne v veliki dvorani mestnega magistrata in bo trajala tudi še jutri, ko si udeleženci ogledajo razne socialne in zdravstvene ustanove. Važni konferenci, ki bo razpravljala o notranjem poslovanju in praksi teh referatov, bo predsedoval podžupan dr. Vladimir Ravnihar. Hkrati v ljubljansko konferenco je po v Beogradu konferenca tehničnih referentov ter na njej Ljubljano zastopajo direktor tehnične oddelka ing. Albert Pošenel, višji gradbeni svetnik ing. Matko Mačkovšek ter mestni arhitekt ing. Vinko Lenarčič. Beograjska konferenca se bo predvsem pečala z izvajanjem gradbenega zakona in z vprašanji regulacije. Direktor Higijenskega zavoda dr. Ivo Pirč to na ljubljanski konferenci zastopal ministar za socialno politiko in narodno zdravje. Na povabilo zagrebške občine se udeleženci iz Ljubljane odpeljejo še v Zagreb na ogled socialnih zavodov.

— **Ij Balinariji** gostilne Jeločnik, Rož. doza in gostilne Slibar, Šiška, tekmujejo jutri, v nedeljo ob 14.30 na igrišču gostilne pri »Jerčič Jeločnik v Rožni dolini«.

— **Iz Ljubljane**

— **Ij Vojni dobrovoljeji** vabijo na svojo akademijo, ki bo pritejena za uvod proslav 20letnice preboja sokolske fronte v četrtek 2. junija ob 20. v Kazini s peštrm glasbenim, pevskim in literarnim sporedom. Sodelovalo bo nekaj naših odličnih umetnikov. Vojni dobrovoljeji stopajo s to akademijo pred javnost, da jo opozorijo na velike zgo. dovinske dogodke in na dragocene žrtve, katerim smo dolžni zahvalo za državno samostojnost in nacionalno svobodo. 15. septembra 1918. je ertska vojska skupno z vojninimi dobrovoljeji naskočila glavne sovražne postojanke ter si odprla pot v notranost Balkanskega polotoka. V 40 dneh je naša vojska prodrla do Save in Dunava. Preboj sokolske fronte ima za ustvaritev Jugoslavije odločilen pomen. Izkazite z obiskom akademije vojnih dobrovoljev svojo zvestobo in hvaležnost do padlih junakov.

— **Ij Za enotne počitnice.** Pouk na srednjih šolah v Ljubljani se bo, kakor čujemo, zaključil 4. junija, le na ženski realni gimnaziji bo trajal še dalje do 13. junija. Deklice tega zavoda ne bodo deležne ugodnosti daljših počitnic, kakršne bodo uživale njihove tovarišice drugih zavodov. Mnenja smo, da to ni prav. Neka enotnost bi morala vladati pri določevanju počitnic

— **Geografsko društvo** obvešča svoje članke, da bo izredni občni zbor v ponedeljek 30. t. m. ob 17.30 v Geografskem inštitutu univerze in ne 31., kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno. Vljudno vabljeni!

— **Ij Vsa Ljubljana govori** o prelepih dveh filmih, ki te dni tečeta v kinu Moste. Film »Zavržena žena« nam odkrije vso globino materinske srce in dozorevačo strasti mladih ljudi. Film »Tarzan zmagovalce« je v vsej silovitosti pokazal vseobče vladajočo moč nad ljudmi in divjimi zvermi. Triumf »Tarzana zmagovalca« je Janina vdana ljubezen v džungli.

— **Ij Mladinski zbor Sokola Ljubljana**—Šiška, priredi pevsko akademijo v nedeljo dne 29. t. m. ob 10. uri popoldne v Sokolskem domu v Šiški. Vsi prijatelji mladine posetite to mladinsko prireditev v tim večjem številu. Zdravo!

— **Ij Srajce, kravate — Karnižnik, Nebotičnik.**

— **Ij Obleke kemično čisti,** parno liko SIMEN C, Kolodvorska ul. 8.

— **O obvezni telesni vzgoji** bo predaval strokovni referent za obvezno telesno vzgojo v dravski banovini g. podpolkovnik Oblak v ponedeljek 30. t. m. ob 20.30: v sejni dvorani mestnega magistrata.

— **Otvoritev I. slovenskega treznostnega tedna.** Slavnostna otvoritev I. slovenskega treznostnega tedna bo jutri 29.

Kino Sloga — Tel. 77-30

predvaja danes prekrasen Tehnikolor film

CIGANSKA KRI

Annabella Henry Fonda

— **Ij Prijave za vpis na vadično.** Starši, ki žele sina ali hčerko vpisati na vadično pri drž. učiteljski šoli v Ljubljani, naj se oglase v pisarni ravnateljstva v sredo 1. junija med 8. in 12. ur. Za vsakega ravnateljstvu kristni list ali družinsko knjižico in potrdilo o cepljenih kozah. Tistim staršem, ki so to že storili, ni treba ponovno prijaviti otrok za vpis. Vsi otroci, ki se bodo, ali so se že prijavili za vstop na vadično, naj pridejo k zdravniškemu pregledu na šolsko polikliniko (Gledališka ulica 7), in sicer dočeki v torek 7. junija, deklive v sredo 8. junija, vsakokrat od 8. do 11. ure. V petek 10. junija zjutraj bo na oglašni deski v veži moškega učiteljskega razglasa, kateri učenci so sprejeti. V ta namen naj se zgledajo njih starši v teku petka dne 10. junija popoldne v tajniški sobi. (Moško učiteljske I. nadstropje).

— **Ij Jagubljana rokavica.** V sredo pred praznikom med 11. in 12. uro je bila izgubljena na zelenjadinom trgu svetlozračna kožnata sportna rokavica. Najditelj se naproša, da jo izroči v ogl. odd. »Slovenskega Narod«.

— **Ij V kraljestvu palčkov.** Vprizoritev pravljene igre g. Ribičiča »V kraljestvu palčkov« v mesecu maju je dosegla obkraj največji uspeh. Radi mnogega povpraševanja po ponovitvi so prireditelji sklenili, da ponove igro na binokostni ponedeljek popoldne ob 15. uri. Prireditve se bo vršila v opernem gledališču po znižanih cenah. Vabimo vse one starše posebno pa botre in botrice, ki želje svojim otrokom praj prijetnih trenotkov, da si ogledajo to pravljeno igro, ki ima poleg svoje pestre vsebine in lepih slik iz življenja palčkov in vil tudi vzgojno tendenco.

— **Ij Pri Martinu v Zgornji Šiški** bo jutri veselica.

Danes ob 20.30 in v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30

Tarzan zmagovalce in **Zavržena žena**

Pride: Revolta na brodu Bounty

Kino Moste

— **Ij Umriji se v Ljubljani od 30. do 26. t. m.** Bokavšek Mihael, 68 let, postestnik, Stepana vas, Oblak Alojzij, 30 let, ključavničar, Kimovec Uršula, roj. Osredkar, 55 let, upok. bot. tov., Mravljine Marija, 85 let, služkinja, Spetič Andrej, 69 let, zvanikiški drž. žel. v p., Markovič Alojzij, 64 let, nočni duvač Jugoslovske tiskarne, Trampuš Alojzij, 67 let, kumnosok, Kamnik Jožefa, 12 let, hči delavke, Tomič Martin, 25 let, in kočarja. V ljubljanski bolnici umrli: Krenšar Matija, 47 let, delavec, Koseze, Benčina Stanko, 4 meseca, sin delavca, Brčić Jakob, 40 let, cesar drž. žel., Čentije Frančiška, roj. Jekovec, 40 let, žena čeljar, pom., Stepanja vas, Dolenc Tomaž, 64 let, delavec, Semer Jože, 45 let, nočni čuvaj, Kovček Franc, 11 let, sin poljskega čimarnika, Slivnica pri Mariboru, Krumpus Teodora, 1 leto, hči posestnika, Gorjup Retica, Bohine Rok 63 let, rentnik OUDZ, Kamna gorica, Igič Marija, 34 let, žena zidarja, Medved Ignacij, 49 let, postestnik, Vir pri Stični, Kralj Ana, 50 let, ž. na upok. pregledn. fin. kontr., Škofljana, srez Krško, Milavec Marija, 42 let, vrhnik, Langerholz Ana, 15 let, delavka, Škofja Loka.

— **Ij Strokovna konferenca** socialnih in zdravstvenih referentov v Zvezi mest vladnih občin se prične danes popoldne v veliki dvorani mestnega magistrata in bo trajala tudi še jutri, ko si udeleženci ogledajo razne socialne in zdravstvene ustanove. Važni konferenci, ki bo razpravljala o notranjem poslovanju in praksi teh referatov, bo predsedoval podžupan dr. Vladimir Ravnihar. Hkrati v ljubljansko konferenco je po v Beogradu konferenca tehničnih referentov ter na njej Ljubljano zastopajo direktor tehnične oddelka ing. Albert Pošenel, višji gradbeni svetnik ing. Matko Mačkovšek ter mestni arhitekt ing. Vinko Lenarčič. Beograjska konferenca se bo predvsem pečala z izvajanjem gradbenega zakona in z vprašanji regulacije. Direktor Higijenskega zavoda dr. Ivo Pirč to na ljubljanski konferenci zastopal ministar za socialno politiko in narodno zdravje. Na povabilo zagrebške občine se udeleženci iz Ljubljane odpeljejo še v Zagreb na ogled socialnih zavodov.

— **Ij Balinariji** gostilne Jeločnik, Rož. doza in gostilne Slibar, Šiška, tekmujejo jutri, v nedeljo ob 14.30 na igrišču gostilne pri »Jerčič Jeločnik v Rožni dolini«.

— **Iz Ljubljane**

— **Ij Vojni dobrovoljeji** vabijo na svojo akademijo, ki bo pritejena za uvod proslav 20letnice preboja sokolske fronte v četrtek 2. junija ob 20. v Kazini s peštrm glasbenim, pevskim in literarnim sporedom. Sodelovalo bo nekaj naših odličnih umetnikov. Vojni dobrovoljeji stopajo s to akademijo pred javnost, da jo opozorijo na velike zgo. dovinske dogodke in na dragocene žrtve, katerim smo dolžni zahvalo za državno samostojnost in nacionalno svobodo. 15. septembra 1918. je ertska vojska skupno z vojninimi dobrovoljeji naskočila glavne sovražne postojanke ter si odprla pot v notranost Balkanskega polotoka. V 40 dneh je naša vojska prodrla do Save in Dunava. Preboj sokolske fronte ima za ustvaritev Jugoslavije odločilen pomen. Izkazite z obiskom akademije vojnih dobrovoljev svojo zvestobo in hvaležnost do padlih junakov.

— **Ij Za enotne počitnice.** Pouk na srednjih šolah v Ljubljani se bo, kakor čujemo, zaključil 4. junija, le na ženski realni gimnaziji bo trajal še dalje do 13. junija. Deklice tega zavoda ne bodo deležne ugodnosti daljših počitnic, kakršne bodo uživale njihove tovarišice drugih zavodov. Mnenja smo, da to ni prav. Neka enotnost bi morala vladati pri določevanju počitnic

Gary Cooper kot dvojniki legendarnega modrobradca

Claudette Colbert kot njegova osma in zadnja žena

v duhoviti in veseli filmski komediji

OSMA ŽENA MODROBRADCA

DANES PREMIERA!

KINO MATIJA 21-24

— **Ij Geografsko društvo** obvešča svoje članke, da bo izredni občni zbor v ponedeljek 30. t. m. ob 17.30 v Geografskem inštitutu univerze in ne 31., kakor je bilo prvotno pomotoma javljeno. Vljudno vabljeni!

— **Ij Vsa Ljubljana govori** o prelepih dveh filmih, ki te dni tečeta v kinu Moste. Film »Zavržena žena« nam odkrije vso globino materinske srce in dozorevačo strasti mladih ljudi. Film »Tarzan zmagovalce« je v vsej silovitosti pokazal vseobče vladajočo moč nad ljudmi in divjimi zvermi. Triumf »Tarzana zmagovalca« je Janina vdana ljubezen v džungli.

— **Ij Mladinski zbor Sokola Ljubljana**—Šiška, priredi pevsko akademijo v nedeljo dne 29. t. m. ob 10. uri popoldne v Sokolskem domu v Šiški. Vsi prijatelji mladine posetite to mladinsko prireditev v tim večjem številu. Zdravo!

— **Ij Srajce, kravate — Karnižnik, Nebotičnik.**

— **Ij Obleke kemično čisti,** parno liko SIMEN C, Kolodvorska ul. 8.

— **O obvezni telesni vzgoji** bo predaval strokovni referent za obvezno telesno vzgojo v dravski banovini g. podpolkovnik Oblak v ponedeljek 30. t. m. ob 20.30: v sejni dvorani mestnega magistrata.

— **Otvoritev I. slovenskega treznostnega tedna.** Slavnostna otvoritev I. slovenskega treznostnega tedna bo jutri 29.

Filmska opereta, kakršne še nismo videli

Najnovejša opereta Marte Eggerth — „Čarobna igra“ je na sporedu kina Uniona

Ljubljana, 28. maja

Če upoštevamo kritike in uspehe, ki jih je dosegel najnovejši film Marte Eggerth »Čarobna igra«, če upoštevamo, da se je predvajal ta film v inozemstvu in tudi pri nas v Beogradu in Zagrebu po cele tedne, če poleg slavne pevke Marte Eggerth upoštevamo tudi ostali ansambel igralcev kot Hansa Moeerja, Paula Hörbigerja, Thea Lingena in Lucie English, lahko tudi mi mirno rečemo, da je to pot v kinu Uniona na sporedu opereta, ki bo zadovoljila vs Ljubljano. Že dolgo ni bilo na sporedu filma ob katerem bi imelo občinstvo toliko užitka pri lepej petju, potem pa filma, ob katerem bi se lahko od vsega srca moglo nasmejati in zabavati. Tak film si je občinstvo želelo in to pot ga ima. Marta Eggerth je z opereto »Čarobna igra« (drugo so jo krstili »Vedno čem srečnat« po istoimenski ljubki pesnici v njem) zasnela vse svoje velike opere kot n. p. »Cio-Cio-Ci« ali pa »Skrijanček poje« itd. To pa niso zgolj trdit-

t. m. ob 10. popoldne v dvorani akademskega doma na Miklošičevi cesti. Pripravljajni odbor Lige proti alkoholizmu najvidnejše vabi in prosi vsa ona društva, ki jih zadeva in zanima reševanje slovenskega treznostnega vprašanja, da pošljejo k otvoritvi svoje opolnomočene delegate, obenem pa poziva tudi ostalo slovensko javnost, da se otvoritve udeleži. Pripravljajni odbor Lige proti alkoholizmu.

— **Za zgradbo** deželga zavetišča v Trnovem, ki bo veljalo okrog 2.500.000 din in stalo ob mestni drevesnici, kjer je bil nekdanji sokolski vrt, je mestna občina razpisala težaška, zidarska, železobetonska ter krovška dela v »Službenem listu« od 28. t. m.

— **Ij Ogenj v Kopitarjevi ulici.** Srečo okrog 22. so bili alarmirani pokleni gasilci, zaradi požara, ki je nenadoma nastal v trgovini Josipa Omejca v bivši Mahrovji hiši v Kopitarjevi ulici, Gasilci so takoj odhiteli na kraj požara z motorno brizgalno. Preden pa so mogli začeti gasiti, so morali vdreti vrata v lokal. Ogenj so zadušili v dobre četrt ure, ker se k sreči še ni bil dobora razvil. Ogenj je nastal tako, da je nekak ogorkov iz zakurjene peči padlo na tla, nakar se je vnela neka roba ob steni. Ogenj je napravil samo neznatno škodo, ker so ga pravočasno opazili.

Slava 40. pešpolka

Ljubljana, 28. maja

Ljubljanski 40. pešpolk »Triglavske« proslavlja svojo slavo kot spomin na dan, ko je slovenski planinski polk, sedajni 40. pešpolk zlomil odpor sovražnika pri vasi Kotle ob priliki koroske ofenzive leta 1919. Domačin komandant polka polkovnik Milan J. Mašič je sprejel številne odlične zastopnike oblasti, kulturnih in gospodarskih ter nacionalnih organizacij in zavodov. Slava se je pričela po prihodu zastopnika divizije divizionarjevega pomočnika generala Dodiča. Potem ko so prota Gjordje Budimir za katoliške, vojni kurat Maričič Ivan za pravoslavne in imam Imamović Halil za muslimanske vojake opravili verske obrede, je komandant polka g. polkovnik Mašič nagovoril polk. Očrtal je junake borbe Srbov za osvobodjenje in borbe Jugoslovanov proti tlačiteljem. Naši bratje Slovenci, je izvajal, iz Ljubljane in bližnje okolice, ki so služili v 2. gorskem streliškem polku bivše avstro-ogrske vojske in ki so se borili na Soči so v želji po osvoboditvi dne 24. oktobra leta 1918. vzkliknili »Zivela Jugoslavija«, zapustili tujo fronto in pohiteli v Ljubljano, da branijo meje svoje domov

Azil za jetične brezdomce

Ustanovitev tega azila bi ne pomenila nobenih težav v gmojnem pogledu

Ljubljana, 28. maja.

Nedavno je časopisje mnogo pisalo o zati-ranju jetične in kaj bi bilo treba storiti, da bi zajezili njihovo zlo. Pozabili smo pa na posebno potrebno zamisel, ki jo je sprožil že lani ljubljanski protituberkulozni dispan-zer: niče ni utemeljeval potrebe po usta-novitvi azila za jetične brezdomce; azil za jetične ljudi, ki berajo od hiše do hiše in ki nimajo stalnega bivališča, bi bil potreben ne le iz človekoljubnih razlogov, temveč tudi zaradi zaščite zdravih ljudi pred okužitvijo.

Trkanje na socialni tedi dandanes v resnici ne kaže mnogo in ni v duhu časa. Zato ne bomo opisovali nepopisne bede nešteti- jetičnih brezdomcev, ki prenočujejo v hlevih in senikih ter berajo še za tisti kosček živilja, ki jim ga še niso izpodkopalni bacili. Sicer vam pa mora biti vse to dobro znano: na vrata vaših stanovanj trkajo mnogi ljudje, ki jim jetična pogosto gleda že iz oči. Od hiše do hiše se vlačijo ter sejejo bolezenske krali. Bolj idealnega raznašanja bolezenski človek sploh ne more misliti. Jetični brezdomci obidejo na dan stotine stanovanj. Seveda nezaposlenim meščani ne odpirajo radi svojih stanovanj in jih odslavlajo že na pragu, toda tlačim ne prepreči vstopa ro-bena patentna ključavnica. Na ključah ča-kaajo, da jih prevzamete in prah jih raznaša po popljudvanih stopniščih. To je morda pove-dano nekoliko preveč drastično, toda pred-očiti vam je treba čim bolj nazorno, čenur nočete posvečati nobene pozornosti.

Citali ste, da bi bilo celo potrebno uvesti za bolnike z odprto tuberkulozo posebne va-gone, da bi ne okuževali ljudi med vožnjo. Seveda je tudi to potrebno, toda v protituberkuloznem dispanzerju vam lahko kna-lu dokazuje, kaj vse bi bilo še mnogo potreb-nejše. Ko bi vedeli, koliko bolnikov z od-prto jetično pri nas ograža zdrave ljudi! Na cestah, v lokalih, v uradih... Dispanzer je ugotovil, da so vaših zaposlene tu in tam tudi jetične prodajalke. Vendar so največja nevarnost za zdrave ljudi jetični brezdomci, ki so vpravo obsojeni v to, da trošijo bolezen-ske krali. Skrb za preživljanjem jih žene, da ne preneha vlačiti od hiše do hiše, od stanovanja do stanovanja, od lokala do loka-la. Njih dom sta cesta in park.

Dandanes ko tako radi rešujemo toliko vprašanj, bi to prav za prav ne bilo nobeno vprašanje, kako bi zavarovali zdrave prebi-

valce pred jetičnimi brezdomci in kako bi hkrati tudi zdravili jetičnike, ki so sicer zdaj prepričani neizogibnemu propadanju. Ustanoviti bi bilo treba azil za nezaposlene ljudi, ki nimajo stanovanja, odnosno ki ogra-žajo druge ljudi v neprimernih stanovanjih. Če lahko ustanovimo razne društvene do-move, ali bi bilo nemogoče sezidati za jetič-ne brezdomce skromnega azila? Saj ne mi-slimo, da je treba sezidati in opremiti ana-torij; ne, potrebno bi bilo le poslopje s higi-enskimimi sobami, opremljenimi z najpotreb-nejšim pohištvom. Ljudem je treba dati stre-ho, kjer bi bili pod zdravstvenim nadzor-stvom in kjer bi se lahko vsaj nekajkrat na dan do sita najedli. Ne smete misliti, da bi moralo biti poslopje veliko; bolje je, da bi imeli vsaj majhen azil, kakor da smo brez njega.

Ustanovitev azila za jetične brezdomce bi bilo dejanje, ki bi dokazalo, da se ne zado-vojljimo s samimi besedami. Prejšnje dni, po-svečene zdravstveni propagandi, je bilo do-voľ besed. Pokazati bi bilo treba, ali smo v resnici vzeli resno, o čemer smo govorili. Ustanovitev azila za jetične brezdomce bi ne pomenila nobenih nepremagljivih težav v gmojnem pogledu, kajti v interesu splošno-sti bi bilo, da bi Ljubljana dobila takšno ustanovo in bi zato mesto samo in zdravstve-ne ustanove lahko našle primerna sredstva. Okrožni urad za zavarovanje delavcev ne more jetičnim bolnikom nuditi daljšega zdravljenja, jetička pa zahteva dolgo zdravljenje; najsmrenejši so vpravo ti bivši za-varovanci okrožnega urada, ki jih bolnice mečejo na cesto, ko mine po zakonu pred-pisana doba zdravljenja. Za delo niso spo-sobni, obšine se jih otepaajo, stanovanja ne morejo dobiti in prisiljeni so berati in spa-ti v hlevih. Toda, četudi bi OUZD podaljšal dobo zdravljenja, bo še vedno dovolj jetičnih nesrečnikov ki bi morali dobiti primerno zavetje.

Dispanzer je dal pobudo, ki jo je pa treba urediti; dispanzer je ne more, ker ni ob-last in ker nima primernih sredstev niti za svoje delovanje. Toda protituberkulozni dispanzer je zdravstvena ustanova, ki zaslu-ži, da njene pobude ter nasvete z vsi res-nostjo in razumevanjem upoštevajo na pri-stojnih mestih. Mi smo pa bili dolžni na to opozoriti.

Slavolok zmage na Gradu

Naš arhitekt, ki hoče povečati ljubljanske znamenitosti s svojo umetnostjo, se je lotil tudi šanc

Ljubljana, 28. maja.

Če vas zanima zgodovina tistega slavlo-vega zidovja na Gradu, vam bodo morali po-streči zgodovinarji; mi smo le skromni kro-nisti, ki opisujemo, kar se dogaja pred nami.

Pred leti smo opisovali, kako se je podi-ralo nekoliko premalo prismojeno zidov-je, obliži na starih »šancah«. Strokovnjaki so bili ugotovili, da se bo znamenito zidov-je porušilo, če ga ne bodo popravili. Popravljeno pa je bilo torej tako, da se je novi prilepek odlepil šele, če že nekaj ča-sa ni več stal oder ob zidovju.

Naš arhitekt, ki cenil ljubljanske znamen-itosti in jih hoče rešiti ter povečati s svojo umetnostjo, se je lotil tudi šanc. Nje-gove načrte uredništvu pošlamo tudi tu. Načrti o šancah niso še bili nikjer objav-ljeni, nedvomno ne brez razloga. Naše ob-činstvo bi menda ne razumelo načrtov ter bi se vsaj pasivno upiralo ideji. Zato pač pišemo o obnovljenih ljubljanskih znamen-itosti le na podlagi tega, kar vidimo v naravi. Na popolno obnovitev šanc ne moremo čakati celo večnost, zato je treba pi-sati o delu že zdaj.

Pred leti je mestna občina začela poprav-ljati šance v svoji režiiji. Ta dela spadajo med naša »javna« dela in pri njih občina zaposluje od časa do časa nezaposlene stavbene delavce. V tej zimi je bilo zaposle-nih po nekaj zidarjev in težakov. Delo na-daljujejo že zdaj. Prejšnje čase so najprej zagladili stike zidovja na južni strani. Na vzhodni strani ob Regallyjevem gaju so pred leti izumetničili slepe arkade z veli-kimi okni. »Obliži« tudi ob tej strani ni bil bolj soliden in so ga z lahkoto odkru-šili. Ko je arhitekt v začetku proučeval šance, se mu je baje zdelo, da bi bilo naj-bolje ob njih nasuti spiralo ceste; nasip bi kolikor toliko ščitil razpadajoče zidov-je pred vremenskimi vplivi in hkrati bi bil tudi opora. Po sedanjih načrtih je za arhi-tekt ustvaril neposreden prehod s planote nad zidovjem v Regallyjev gaj. Na vzhod-

ni strani so odkrili že pred leti mogočne oboke, ki se vzpenjajo nad velikimi odpr-timi (ali so bila to nekaj vrata ali okna, ne moremo reči). Te odprtine so zazidali, ko so zasipavali zidovje na notranji strani. Zazidali so jih najbrž zato, da se nasip ni valil skozi proti gaju.

Zdaj so eno teh odprtih zopet odprli in nasproti gaju je nastal nekakšen slavlok; če imate dovolj domišljije, si lahko misli-te, da je to ljubljanski Arc de triomphe. Odprtina je nekoliko višje nad tlemi gaja, zato drže do nje stopnice. Na notranji strani so ob zidovju pogolblili tla, odkopali nasip, da drži do odprtine zložna pot. Spre-hajalci zdaj že hodijo po tej poti in šan-ce so postale še bolj popularne. Prej je bilo nekdanje trdnjavo zidovje v resnici samo opornik nasipa, zdaj je pa mo-gol bolj pristopno ter »zavzetost«; odslej ga ne bo treba naskakovati niti navdušenim plezalcem: lahko bodo prišli na vrh brez truda ter se odrekli sportni strasti.

Stari obok nad prehodom je opetni ter slabo ohranjen. Zid nad njim se pa vse-no ne podre. Kljub temu bodo odprtino obokali s kamnom in postala bo še bolj podobna slavloku.

Čaka jih še izredno mnogo dela. Arhi-tekt si je zamislil baje tudi ob notranji strani zidovja dva kamnita oboka, ki se bosta bočila od vzhodnega zidu do nasipa okroglo planote, nad šancami. Tisto planoto so prejšnje čase imenovali uradno Na utrdbah. Sredi nje, kjer so včasih kurili kresove, bodo baje postavili nekakšen obe-lisk ali piramido, ko bo čas dozorel za takšne ideje. Vzhodni zid ob Regallyjevem gaju bodo morali še koprpati in zamazati stike kakor so na južni strani. Razen tega jih čaka še mnogo dela pri tako zvanih malih šancah nad Karlovske ceste. Tudi tam so delavci pred leti odlučili nov obliži. Da se kameneji ni valilo na Karlovske ce-ste, so ga zajezili z deskami. Ob zidovju so tudi nekoliko splanjalni tla, da je ka-menje zastajalo ob njem. Strokovnjaki bi

moralj presoditi, ali je zidovje dovolj zdra-vo, da bo še stalo vsaj toliko časa, dokler ga ne bodo popravili, ali pa bo zgrmelo na Karlovske ceste.

Da bi delo nadaljevali brez prekinitev, dokler ne bo končano, ni verjetno, ker bo vse popravilo zidovja in arhitektovi domi-sleki zahtevali še mnogo stroškov in časa.

Izpred obrtnega sodišča

MESARSKI POMOČNIK JE POKVARIL ZA 4000 DIN MESA

Ljudem je bil delovodja ali nekaj moj-ster v mesarski in prekajevalski obrti. Imel je 1100 din mesečne plače in hrano brez stanovanja, v službi je bil nekaj čez 2 leti. Dne 20. v mesecu ga je lastnik od-pustil brez odpovedi in mu tudi ni plačal mesečne, ki mu je pripeljala za zadnje tri te-dne v mesecu 732 din. Ljudem je istočasno zapadlo meso, kakor tudi oškodovano za 14dnevno odpovedno dobo s hrano vred v znesku 640 din. Lastnik je priznal, da mu je res ostal dolžan plačo za zadnje tri te-dne, teh pa pomočniku ne bo plačal, ker mu je ta iz velike malomarnosti pokvaril meso v vrednosti 4000 din, poleg tega je imel opravičen razlog za takojšen odpust, ker je pomočnik povzročil tako veliko škodo. Ljudem je priznal, da se je meso res pokvarilo, da pa ne po njegovi krivdi. Iz-vedenec v mesarski stroki je podal mnen-je, da je bil Ljudem nekaj mojster v to-žnemvi prekajevalni, da je bila njegova dolžnost, da pazi na meso, da se ne po-kvari. Toževan obrat je namreč tak, da se pri pravilni pazljivosti popolnoma lah-ko meso ohrani, ne da bi se pokvarilo. Iz-čiščen prašič se obei cel v hladilnico na klavnici, kjer lahko visi ves teden, ne da bi to mesu kaj škodovalo; nato se prašič pripelje v mesnico, kjer se razseka; nekaj mesa se podela v klobase, nekaj pa se ga nasoli, posebno šunka, plečeta in rebeca; v soli je tako meso lahko do treh mesecev. Ko vzamejo meso iz soli, ga obestijo v su-šilnico. To dolžnost je imel Ljudem in če bi bil pravilno ravnal, bi se meso ne bilo pokvarilo. Tudi če bi bil kdaj zaklali vsi prašiče, bi bil tožnik lahko preprečil skvarjenje; moral bi bil pač več nasoliti in dejati v sušilnico, ker je imel za to do-voľ pomočnikov in prostora na razpola-vo. Tožene sam tega ni mogel opraviti, ker je bil drugje zaposlen; to je bila tož-nikova dolžnost, zato je imel tudi lepo pla-čo: 1100 din na mesec in hrano, dočim imajo drugi mesarski pomočniki brez ta-ke odgovornosti samo po 500 do 600 din plače na mesec in vso osierbo.

Nato je sodišče izreklo sodbo, da je bil odpust brez odpovedi opravičen, zaosta-nek na mezdi pa se pobota s škodo, kate-ro je tožnik povzročil lastniku. Ljudem se ni pritožil.

Umetnostna obrt

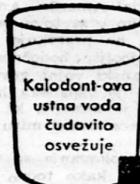
SPLOŠEN RAZVOJ IN NAŠ SLOG

Jože Karlovsek, znan po svojih dveh knji-gah o slovenskem ornamentu, je izdal novo knjigo. Čeprav bi sklepali po naslovu na novo vsebino, se je vendar od prejšnje od-daljšal na le videz, kajti za pravi izraz umet-nostne obrti smatra ornament in tako je ostal pri stari snovi. Enako kakor prve knji-gue označuje se prav posebno to knjigo vno- to iskanje domačega sloga. V ta namen raz-deli sloge v tri skupine, deloma po svoji intuiciji in svojem občutku, deloma po predmetih, ki jih ornament ponavlja, torej po snovni vsebini ornamenta. Kajti po snovi je razdelitev mogoča, ene in iste snovi se pojavijo v umetnosti posameznih pokra-jin večkrat, le da so plod raznih dob in raznih duhovnih in materialnih predpogo-jev. Seveda je pri takem iskanju stila tre-ba izpustiti čase in dobe, ko to ni slučaj in je treba te čase nazivati vdorom tujih vplivov. S takega vidika gledane sloge raz-deli avtor na tri skupine, razdeljene po po-sameznih krajih in dobi posebne sloge za jug, sever in vzhod oz. jugovzhod. Tako torej v tej razdelitvi pride tudi do sloga, ki je lasten slovenskim narodom in iz kate-rega je potem izluščeno domačega, narodnega sloga toliko bolj mogoče. Material (umetnine), ki so ga avtorji znanstveniki in neznanstveniki označevali za pristno do-mačega, je naš avtor zbral, med seboj pri-merjal in na podlagi primerjave našel skup-ne poteze, ki so sicer slične tudi istodob-nim tujim umetninam, katere pa zopet ka-žejo nekaj svojskega in to je nazval avtor domače narodno delo. Večkrat se ta do-mačnost opazi v skrajno subtilni finesi, ka-tero sicer avtor občuti, toda ne more prav reproducirati in zato išče primernih izraz-ov. V tem iskanju najde osnove slovan-skemu in pozneje slovenskemu ornamentu, zraslega iz neolitske kulture s spiralskimi motivi preko geometrijskih, rastlinskih in

Rešite svoje zobe!

Ukrenite rajši danes kot jutri, kar je potrebno, da preprečite nevarni zobni kamen: uporabljajte Sargov Kalodont! „Dvakrat na dan Sargov Kalodont“ — to ohrani Vaše zobe zdrave. Pomislite: v Jugoslaviji vsebuje samo Sargov Kalodont znanstveno priznani sulforicinoleat proti zobnemu kamnu.

Kalodont-ova ustna voda čudovito osvežuje

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

končno figurativnih in vidi oznake slovenske-ga sloga v stvarni preprostosti oblik in po-lepsanju samo zaradi okrasa voljo. Vsi mo-tivi pa dobe v spremljavni čustveni tznaz in so »vereni izraz našega ljudskega življe-nja«. Iz te splošne slovenske ornamentike se je razvila naša domača slovenska z odse-vi skupnih slovenskih lastnosti. Obrt se pri Slovencih uporablja razvije, okras pa sledi le čustvu in uporablja priljubljene motive. Nadaljevanje tega narodnega sloga pa im-a v sodobnem slogu umetnostno-obrtnega ustvarjanja. Pričujoče poročilo nima name-nja spuščati se v znanstvene pravilnosti av-torjevih trditve, niti v kolikor se z njimi ne strinja, marveč hoče le povedati, da je vrednost te knjige (kakor tudi druge nje-gove knjige o ornamentu) v tem, da nudi sodobnim ustvarjalcem nov vir za iskanje in črpanje pobud pri hotenju delati v do-mačem slogu in domačem smislu. Sledč tej knjigi bo mogel napraviti okusno in so-dobno stvarno, poleg tega pa tudi nam go-tovo ne bo tuje, marveč bomo občutili kot naše domače.

F. K. Kos

Iz Maribora

— Konec tedna v mariborskem gledali-šču. V soboto se drugič ponovi tudi pri drugi predstavi simpatično sprejeti inter-kontinentalni spektakel »Sreča d. d.« V ne-deljo zvečer ob rojstnem dnevu predsednika CSR dr. Edvarda Beneša se vprizori zad-njič krasna Smetanova opera »Dalibor«. Veljajo znizane cene. Za dijaštvo veljajo dijaške cene, toda le pri dnevni blagajni do nedelje opoldne.

— Sokolska povorka. Meddruštveni od-bor Sokolskih društev v Mariboru poziva članstvo vseh tukajšnjih edinic, da se ude-leži povorke Sokola-matica v nedeljo 29. maja. Zbirališče v Narodnem domu ob 13.30. Člani v kroju obvezno!

— Domače črešnje na mariborskem trgu. Včeraj so kmetje od Sv. Martina pri Vurbercu pripeljali na mariborski trg prve do-mače črešnje. Cene so precej visoke. Čreš-nje so prodajali po 8 do 16 din za kg.

— Polkovna slava. Tukajšnji 32. topni-ški polk bo proslavil dne 5. junija svojo običajno polkovno slavo. S tem bo posvečen spomin, ko so naše polkovne baterije prvi-krat prodrele na Gosposvetsko polje. Sto-vojnec se prične ob 10. uri v vojašnici »Vojvode Putnika«.

— Predsednik dr. Žihor odhaja. Te dni se je osebje tukajšnjega okrožnega sodišča nadvse pripravo poslovilo od svojega pred-sednika dr. Frana Žherja. Kakor smo poro-čali, odhaja dr. Žher v Mursko Soboto, kjer bo prevzel vodstvo novoustanovljenega okrožnega sodišča. Prijubljenemu predse-dniku želimo tudi na novem službenem me-stu vso srečo.

— Vol nabodel pastarico. Z razparanim trebuhom so včeraj pripeljali v mariborsko bolnico 14-letno pastarico Nežo Pizent od Sv. Miklavža na Dravskem polju. Deklico je na paši napadel pobesneli vol in ji z rogovi razparal trebuh. Obstaja le malo upanja, da bo pastarica okrevala.

— Vojni invalid. Po razpisu minist-rstva socialne politike in narodnega zdravja se bo tudi letos vršilo kopalniško zdravljenje vojnih invalidov. Invalidi, ki se za to zdravljenje zanimajo, naj se čim pre-je javijo pri mestnem vojaškemu uradu na Slomškovem trgu št. 11 prtiličje, soba št. 3, kjer dobe vsa točnejša navodila.

— Velika razstava likovne umetnosti. Jutri, ob 11. uri bo slovena otvoritev do-seđaj največje razstave likovnih umetnikov ki bo v vse prostorih Uniona. Razstavo pri-reja Umetniški klub v Mariboru, pokrovit-elstvo pa je prevzel ban dr. Natlačan. Kakor doznavamo, bo razstavo obiskal tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Razstav-ljenih bo preko 150 slik in 30 kipov.

Iz Ptujja

— Drzna tatvina. Danes, pri belem dne-vu, so se neznanj tatovi splazili v stanov-je posestnika Janžekoviča Franca v Cvetkoveh pri Osleuševih ter mu odnesli zlato uro, 900.— din gotovine, hranilno knjižico z večjo vlogo, nekaj perila in obe-ke. Zaklenjen stanovanje so tatovi od-pri s ponarejenim ključem ter po tatvini isto zopet zaklenili. To je v kratkem ka-dru drugo drzna tatvina, ker so tatovi šele pred kratkim oplenili postajno blagajno. Orožniki zasledujejo tatove.

— Kakšna bo letina? Po daljši deževni dobi je nastopilo lepo in zelo toplo vreme. Med deževjem je temperatura zelo padla in po nekaterih krajih je bila občutna sla-na. Slišale so se govorce, da je mraz uni-čil skoraj vso letino, zlasti na sadju in vinogradih. Kakor se sedaj doznava, te govorce niso odgovarjale dejanskemu sta-nju. Res je, da je tu in tam slana naredila nekoliko škode, v splošnem pa je stanje sadnega drevoja in vinogradov zelo zado-voľno. Mraz pa je res občutno škodoval slivam in letos lahko najbrž ne bo.

— Slovenci se zavedajo ob naši severni meji svoje dolžnosti kako se je treba ravnati glede na zadnje dogodke v Ptujju!

— Čudno pozdravljanje gotovi ljudi se je že tudi v Ptujju pojavilo. Javnim orga-nom naj to pozdravljanje ne ostane pri-krito. Izzivati se ne damo!

— Svinjski sejem. Na zadnji svinjski se-jem je bilo pripeljanih 343 svinj, od teh pa je bilo prodanih samo 99 rličev. Cena mlad-im svinjam 6 do 12 tednov je bila 80.— do 140.— din za komad. Debele svinje so se prodajale po 7.25 do 7.75, plemene svi-nje pa po 6.50 do 7.25 din za kg žive teže.

E. JOYCE:

Vrli Tomaž

— Sam prav ne vem, kako je prišlo do tega... zadnje čase me je jela pro-glašati za svojega ženina, — se je prito-ževal Eutler svojemu prijatelju Smithu. — Cutila se je povsem osamljeno... Kuha pa tako imenitno. Zdjaj me ima na trnku.

— In vzlic temu sploh ne ljubiš te priletne vdove, — je zamrmral prijatel-j. — Toda naše zakone poznaš... obljuba zakona je kočljiva zadeva... iz tega se ne boš več izlizal.

— Smith je malo pomislil, potem je pa vprašal:

— Kako dolgo je že vdova?

— Tri leta. Odkar se je potopil parnik »Hongkong« v Zoltem morju. Vsi so takrat našli v valovih smrt.

— Kako se je pisal njen ranjki mož?

— Tomaž Collins.

— Smith je jel čez nekaj časa mrmrati kakor da govori sam s seboj! — Saj sem se vendar sestel s tem Collinsom pred sedmimi meseci v New Yorku... Bil je na krovu »Hongkonga«, ko je eksplo-diral kotel... Začutil je silno bolečino v glavi, potem se je pa onesveštil. Zavedel se je šele na kitajski džunki, plujoči v Avstralijo. Povedali so mu, da je edini izmed vseh preživel kata-

strofo parnika... Collins je bil poza-bil vse, kar je bilo pred eksplozijo. Spominjal se je samo svojega imena in ka-ko se je imenovala njegova ladja. Ni pa vedel, od kod je doma in da-li ima družino... Iz Avstralije je prišel v New York in tam je ostal.

Eutler je poslušal odprih ust pripo-vedovanje svojega prijatelja. Potem se mu je pa posvetilo v glavi: žareč od ra-dosti je potrpečljivo svojega prijatelja po hrbtu in vzkliznil:

— Vedel sem, da me boš rešil! To je sijajna misel! Pojdi hitro, vdova Collin-sova me pričakuje z večerjo... Kuha izborna.

— Smith je napravil nedolžen obraz: — Ne razumem te.

— To nič ne de. Tu imaš cekin... to ti bo pomagalo na noge. Zdjaj pa pojdi.

Vdova Collinsova je bila tistega več-erica židane volje. — Prijatelj mojega ženina so tudi moji prijatelji, — je pozdravila Smitha. Miza je bila že pogrn-jena, tretji krožnik in pribor je vdova brž prinesla. In že se je pojavila zopet na pragu s skledo izborne juhe.

Smith je večerjal prav po mornar-sko in na vse pretege hvalil gospo-dinjo. Hotel se je za svojo »prigodo« dobro podpreti. Med večerjo so bili vsi trije veseli. Smith je jedel in pil za tri. Po večerji si je pa odrezal še velik kos zlatožolte sira.

— Pri vas se počuti človek kakor doma, gospa Coldingsova, — je dejal po večerji Smith.

— Vi mi laskate, je odgovorila gospa. — Zakaj mi pa pravite Coldingsova? Kaj vam James ni povedal, da se pi-šem Collinsova?

— Oprostite, zareklo se mi je... Collins... Collins... kje neki sem že slišal to ime?

— To je zelo razširjeno ime, — je pripomnila vdova.

— Da, toda meni zveni nekam preveč znano... Collins... Collins... ah že vem! — je vzkliznil Smith s sijajno mimiko, — tako se je pisal tisti nesreč-než v New Yorku... omračil se mu je um, ko se je potopila ladja na širnem morju.

— Ubogi mož, — je zašepetala vdova — To se pravi, zblaznel ni samo spomin je izgubil... ob eksploziji ladij-skega kotla pred tremi leti ga je bil ranih kos železa na glavi.

Vdova je planila pokonci.

— Kako dolgo je že tega?

— V juliju bodo tri leta, to vem čisto dobro.

— Kako se je pa imenovala njegova ladja?

— Bil je parnik »Hongkong«.

Vdova je na ves glas kriknila in malo je manjkalo, da ni omedlela.

— Kaj pa vam je? — je vzkliznil Smith začudeno. — Popijte požirek vi-na, draga gospa, če je vam slabo.

Vdova je pa odklonila vino in jela tarnati: — To je bil moj ubogi Tomaž, moj mož!

— Kaj še! To ni mogoče! — sta vzkliznila prijatelja s hlinjenim začude-njem v en glas.

— Bil je na nesrečnem »Hongkongu«. Mislili smo, da je tudi on našel smrt v morskimi valovih.

— Smith jo je prijel za roko in dejal ginjono:

— Če bi bil slutil, da vam nakopljem s svojim pripovedovanjem toliko gorja, bi bil molčal...

— Ne, bolje bo, če vse izvem. Hitro, povejte mi vse, kar veste o mojem ubo-gem Tomažu.

— Smith se ni dal dvakrat prositi. Jel je pripovedovati na dolgo in široko, na-zadnje je pa dejal: Vse je bil pozabil, ubogi Collins! Je njegovo ime ladje mu je bilo ostalo v spominu. Preživel je težke čase. V New York je prispel kot mornar s trgovsko ladjo, a tam se je prebijal kot pristaniški delavec. Najbolj ga je bolelo, da ne ve, ali ima družino in ali se ga kdo spominja... Večkrat sem ga vzel s seboj v mornarsko krčmo, kjer se je plesalo, da bi se malo raz-vedril...

Eutler je opazil, da je vdova njegove-ga prijatelja naenkrat presenečeno po-gledala.

— Tam se je plesalo? — je vprašala ostro. — Kaj pa Tomaž?

— Najprej je popaval, da bi pozabil na svojo bridkost in nesrečo, — toda tam je bilo vedno nekaj lepih deklet — in pozneje se je jel ozirati po njih. Ple-sal je kakor obseben... Kaj pa vam je, gospa Collinsova?

Vdova je zatisnila oči, kakor da bo zopet omedlela. Potem je pa prišla koza rec, ga v duško izpraznila in vzdihnila: Hvala bogu, zdaj sem zopet mima. To ni bil moj ubogi Tomaž, ki se je dal zapeljati v krčmi... Moj Tomaž ni mogel plesati, ubožež je imel leseno no-go. Zato je bil na ladji kuhar. Torej sta bila na ladji dva Collinsa. Veseli mda, da sem si zopet na jasnem... kajti zdaj sem se že sprijaznila z usodo vdove... in pa ubogi James bi bil gotovo zelo trpel: če bi se moral zdaj umakniti. Ka-ne, James?

— Smith je delal kisel obraz in si natir-pod mizo desno nogo, nad katero je bil stresel Eutler svojo jezo. Potem je James vzdihnul, da se je zamajala ka-klencea z vinom in zamrmral je:

— Seveda... ta prigoda spada v to-tiste, ki lahko vzamejo človeku vse s...

Največja svetovna vojna izbruhne l. 1943

Tako trdi v svojih proročevanjih slavni Nostredamus, ki je točno napovedal že mnogo važnih dogodkov

Leta 1603 je bil rojen v San Remu v avignonskem okraju izreden človek po imenu Mihael de Nostredamus, znan sodobnikom in v poznejših letih po imenu Nostredamus. Pečal se je s prirodnimi vedami, posebno z medicino, v kateri je imel pomembne uspehe ter je zelo uspešno zatiral kolero, ki se je bila pojavila v njegovem kraju. Še večje uspehe pa je dosegel kot tekmeč avtorja Apokalipse apostola Janeza. Bil je obdarovan s proročkim duhom in zapustil je proročanja, segajoča tja do leta 3797. Svoja proročanja, od katerih se je večina izpolnila, je pisal v stilih in v prozi v pisnih, naslovljenih knjigah Henriku II.

Francosko revolucijo je proročeval točno. V svojih proročevanjih je opozoril svet na to, da bodo l. 1993 ljudje mislili, da lahko izpremenijo način merjenja časa. Zgodilo se bodo strašne stvari, v katerih bo ta kralj in njegova žena izgubila glavo; kralj, lesoni okvir. Na giljotino seveda ni mogel misliti, ker jo takrat še ni bilo, vendar je v svojem proročnem duhu videl njo podobno morilno orožje. Pri tem pripominja Nostredamus, da se bodo ljudje morali vrniti k staremu načinu merjenja časa, ko se bo pojavil od druge strani Alp mož, ki bo osvojil deželo, iz katere je prišel in ustanovil veliko cesarstvo. Tu gre očitno za Napoleona, ki je prišel iz Francije kot Italijan, rojen na Korziški, in ki je začel ustanavljati svoje močno cesarstvo s prehodom preko Alp iz dežele, iz katere je bil prišel.

Tudi Napoleonov padec prerokuje Nostredamus, ko pravi, da bo »maloča moža velikega cesarstva« unčila zima, da bo njegovo cesarstvo pozneje znatno omejeno, obdano z vodo, potem se bo za še skrivilo. S tem je bil napovedan Napoleonov poraz v Rusiji, izgnanstvo na Elbo in konec na otoku Sv. Helene.

O svojih proročevanjih pravi sam Nostredamus, da bo svet o njih razmišljal šele takrat, ko bo imelo zlato enajstkratno vrednost vrednosti srebra. To se je tudi točno izpolnilo. To razmerje med zlatom in srebrom je nastalo leta 1919 in v tem letu je tudi izdal Danec Billestein prvi popolnoma Nostredamova proročanja s komentarji. Samo po sebi se razume, da so se dotaknila njegova proročanja svetovne vojne in ruske revolucije. O svetovni vojni govori Nostredamus na način, ki je postal pozneje povsem jasn. Nostredamus smatra za pravi začetek svetovne vojne pogaženje belgijske nevtiralnosti. Nič ne more reči, da bi to ne bilo točno. Vprav v svetovni vojni je bilo pogaženje belgijske nevtiralnosti vzrok da je posegla v vojno najprej Anglija, pozneje pa še Amerika. O tem govori Nostredamus z besedami, da bo »grobi ce-

sar razširil malo deželo v veliko žlaost Neptuna (Anglije), ki bo prestopil morje in zrak proti nasilnežu. Tako je Nostredamus prerokoval tudi vojno v zraku. Daje pravi, da bo »cesar s srebrom označil mesto, kjer bodo njegovi vojniki. In to se je res zgodilo, kajti nemški cesar Viljem je dal v začetku vojne kovati srebrne kolajne z napisom: »Nemci osvajajo Parizo.«

Nostredamus se poča tudi z novimi načini vojne tehnike in napoveduje strupene pline. O Rusiji pravi, da bo stala v vojni »tri leta in 7 mesecev«, potem pa »vstopi v lastno krik. Dvigali se bodo možje iz ljudstva in na čelo dežele bodo postavili moža, prvi bo Kaerikeus, drugi pa Attila. Nostredamus je najbrž mislil s tem Lenina in Stalina. O koncu vojne pravi, da bo »moral cesar zapustiti cesarstvo in pobegniti proti severni strani razžaljene dežele« (Holandska kot sestra Belgije) pri čemer ga bo do skrajnosti podpirala njegova sestra na jugu. S tem je gotovo mišljena grška kraljica. Pravi zmagovalec bo »Armorique«. To je ime, ki ga je Nostredamus dal Ameriki. Amerika je res odločila zmago v svetovni vojni. Nostredamus ji pa ne prerokuje na gospodarskem polju najboljšo bodočnost. Tudi o španski državljanski vojni govori Nostredamus. Imenujejo jo »španska hri-pac« in pravi o nji, da je nesreča, ki bo oskrunila ime dežele živeče dotlej miru in pokoju.

Vsa Nostredamova proročanja se da jo kontrolirati in kažejo, kako točno so se doslej izpolnila. Nostredamus ima pa še druga proročanja, nanašajoča se na dogodke, ki šele pridejo. Če se bo izpolnilo vse, kar je videl Nostredamus v svojem proročnem duhu, se ne obetajo Evropi in beli ras nič kaj razveseljivi časi. Sodeč po Nostredamovih proročevanjih nas čaka žalostna bodočnost. Nostredamus prerokuje tudi začetek nove svetovne vojne, ki bo haje izbruhnila v Franciji. Doslovno pravi, da bo »trejta vlada ljudstva vladala dalje od druge, toda ne nad 73 let.« Če računamo tretjo republiko od leta 1870, bi to pomenilo, da bo izbruhnila nova vojna leta 1943.

»V mraku vlade cesarjev se bo zapadu nenadoma prikazal polmesec« — pravi Nostredamus. To bi pomenilo po Billesteinovem komentarju, da se bo s propadom zapadne kulture dvignila moč islama. Pozneje Nostredamus znova govori o naraščajoči moči islama. Do tega naj bi prišlo leta 1999, ko bo haje nastalo »strašno prelivanje nedolžne krvi, škropljene na zemljo izpod neba«. Do tega leta lahko pričakujemo strašno vojno v zraku. Upajmo pa, da se ta najstrašnejša Nostredamova proročanja ne bodo izpolnila.

Protimagnetična ladja

Angleška admiralteta je naročila v ladjedelnih v Dartmouthu gradnjo posebne protimagnetične ladje in sicer za 90.000 funtov sterlingov. Ta ladja ne bo imela na sebi nobenega kovinastega dela, ki bi bil podvržen magnetnemu vplivu. Tudi posadka ne bo smela imeti s seboj ničesar, kar je podvrženo magnetnemu vplivu. Mornarji torej ne bodo smeli imeti pri sebi niti nožev, niti jeklenih ur in celo z železjem okovanih kovegov ne. Ta svojevrsna ladja bo služila znanstvenim svrham. Posadka na nji bo proučevala zemeljski magnetizem.

Zanimivo je, da to ni prva protimagnetična ladja. Že leta 1903 je zgradila Amerika podobno ladjo, ki jo je kmalu uničil vihar, da njeni znanstveni uspehi niti od daleč niso odtehtali precej visokih stroškov.

V eni uri

Kaj vse se zgodi v eni uri v civiliziranih državah sveta? Po najnovejši statistiki se rodi v eni uri 5440 ljudi, umre jih pa 4630. 200 parov se poroči, 85 se jih pa loči. V eni uri izgubi življenje 15 ljudi od zločinške roke. Ljudje popijejo v eni uri 1.500.000 litrov vina, približno toliko piva in 50 milijonov skodelic kave. Pojedajo pa 3,6 milijona ton mesa, za kar je treba zaklati 35.000 glav goveje živine, dalje 30.000.000 hlebcev kruha in 24 milijona jajc.

V eni uri se pridobi iz zemlje 156.420 sodov petroleja in tretjina tega se porabi za bencin. Premoga se nakopije v eni uri 22.000 ton. V eni uri se predele 10.000 centov bombaževine in 3.000 centov volne v

blago. Avtomobilske tovorne izdelajo v eni uri 700 novih avtomobilov, 170.000 ton tobaka se porabi v eni uri za cigarete in cigare in ljudje pokade v eni uri za 80 milijonov din tabačnih izdelkov, 114.000 brzojav gre na vse strani sveta v eni uri, pisem in dopisnic pa 1.141.600.000. Na poštni se plača v eni uri blizu poldrugo milijardo.

Morskih rakov vedno manj

Taka je pač usoda vseh stvari, ki jih človek lovi, ker mu služijo za hrano. Morske rake love zdaj z večjo vneto in boljimi sredstvi, kakor v starih časih. V morju bodo velike ribe kmalu tudi velika redkost in zadnja leta se slišijo tudi pritožbe, da ujamejo ribiči morskih rakov vsako leto manj. Morske rake, znane pod imenom humer, love na obali Anglije, Nemčije in Norveške. V prejšnjih časih so jih nalovili vsako leto po več milijonov, zadnja leta je pa nazadovolj lov na tretjino. Iz prirodoslovskega vidika je to zelo zanimiv pojav, ker vemo, da je samica morskega raka izredno plodna, saj zleže naenkrat 5.000 do 40.000 jajčec. Pojasnjuje se pa ta pojav s tem, da potrebujejo ličinke, ki se izležejo iz jajčec, najmanj pet let, da se razvijejo iz njih odrasli raki in da se pri tem približno petkrat na leto preleve. In baš ta prelevitev jim postane usodna. Kadar namreč nimajo oklepa, postanejo kaj lahko plen požrešnih rib, pa tudi samih sebe. Ličinke namreč požirajo druga drugo.

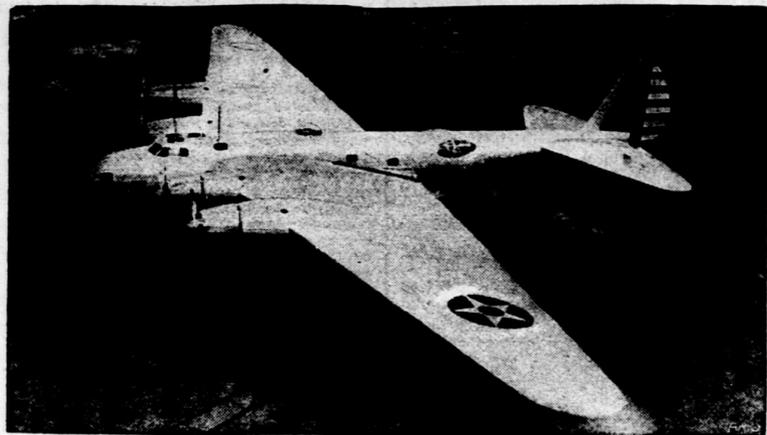
Nemški naravoslovec dr. Corvin pripoveduje, da je bil napravljen poskus, pri katerem so položili v akvarij več tisoč ličink morskega raka, obenem pa tudi dovolj hrane. Vzlic temu so se pa ličinke srdito napa-

dale in požirale tako požrešno, da je ostala v akvariju kmalu samo še ena. O tej se je lahko trdilo, da je požirala vse druge. Vidimo torej, da doraste izmed tisocev mladičev včasih samo eden. Predno pa doraste morski rak tako, da ga lahko prodamo za delikatno, traja več let. Ker pa tudi odrasli raki včasih odlože svoje oklepe, postanejo v tem času tudi oni pogosto žrtve

drugih morskih roparjev. To, kar ribiči ujamejo, so prav za prav samo poedinci, preostali od velikih pokončanih generacij. Včasih ujamejo do 30 let stare in do 15 kg težke morske rake. Taki so pa vedno večja redkost. Na obali Helgolanda so ujeli do začetka tekočega stoletja do 60.000 rakov letno, zdaj jih pa ujamejo komaj še okrog 20.000.

Amerika z vso naglico gradi letala

Ameriške tvornice letal imajo ogromna naročila — Kakšna letala grade

Po washingtonski uradni statistiki imajo ameriške tvornice letal velika naročila za 150.000.000 dolarjev, do konca tekočega leta pa dobe še za 100.000.000 dolarjev naročil. Vse ameriške tvornice letal lahko izdelajo letno za 350.000.000 dolarjev letal. 18 ameriških tvornic ponuja inženstvu 30 različnih vrst letal, izmed katerih so najvažnejše:

1. Leteče trdnjave tvornice Boeing, ki prelete s pomočjo motorja 4.000 HP 300 km na uro s tovorom petih strojin in brzo-strelnega topa ali pa z odgovarjajočim tovorom bomb. Taka letela trdnjave je preletela pot iz Kalifornije do Virginije v 10 urah 45 minutah s polno opremo in s 7 člansko posadko. Ta pot odgovarja razdalji med Londonom in Jeruzalemom.
2. Bombardersko letalo »Hyphen« tvornice Curtiss-Hawk, ki doseže hitrost 450 km na uro in se lahko dvigne 10.000 m visoko.

3. Substratosferno bombardersko letalo tvornice Lockheed, ki leti tako visoko, da se z zemlje sploh ne vidi in da ga tudi najboljši protiletalski topovi s svojimi granatami ne morejo doseči.

4. Izredno hitra lovška letala tipe Sikorski s 7 strojinami.

5. Dvomotorno bombardersko letalo tvrd ke Gleen-Martin, ki doseže hitrost 400 km na uro.

6. Zračni torpedni čoln tvornice Voigth.

7. Zračni dreadnought tvornice Boeing, ki lahko leti s tovorom bomb z Aljaske do Tokia. Ti dve zadnji letali sta rezervirani za ameriško armado in se ne smeta izvažati v inozemstvo.

Vidimo torej, da obratuje ameriška letalska industrija s polno paro, kar pomeni, da bo nova vojna mnogo strašnejša, kakor je bila svetovna vojna.

Holandska — raj kolesarjev

Kolesarstvo je na Holandskem silno razširjeno. Med kolesarji so tudi ministri in sama holandska princesa se rada vozi po okolici svoje poletne rezidence s kolesom. Spremlja jo dvorna dama. Na Holandskem in na Danskem se je izpolnilo Apollinariovo proročanje, da bo pomenilo kolo novo dobo v zgodovini človeštva. Na Holandskem se ljudje vozijo s kolesi ne samo na delo, temveč se vozijo celo zaljubljeni na sestanke. Tam vidiš pogosto mlada zaljubljenca, kako se držita za roke ali okrog pasu, kako se peljeta po drevedu, objemata in poljubljata, ne da bi se kdo spotal ali celo zgragal nad tem. Če se pa pozneje vzameta, ju boš videl, kako se vozita nekoliko počasneje, ker imata s seboj svoj naraščaj bodisi zadaj za kolesom ali pa na posebnem sedežu nad zadnjim kolesom. Če pride človek na Holandsko, je najbolje, če si takoj kupi kolo.

večkrat počivala pod njegovo košato krono, a tudi Napoleon se je tu v njegovi senici opetovano posvetoval s svojimi generali in sanjal.

V Meudonskem gozdu je še več enako starih cedrov, toda ta je bil zgodovinski, ker je stal na križišču cest. Zdaj je nastal spor med spomeniškim uradom in upravo državnih posestev in gozdov, ki je dala ceder posekati. Druga trdi, da je ceder že trohnel, prvi pa, da je to zločin. Gotovo je, da je bilo drevo zdravo in da se je bilo posušilo samo nekaj vej. Škoda se seveda ne da več popraviti. K sreči ga niso posekali, temveč v višini enega metra od tal samo podžagali, tako da tvori zdaj meter visoko močno mizo, ki bo vsaj tako ohranjena kot zgodovinski spomin na slavno preteklost cedra. Sredi Etoile du Pavé so zdaj zasadili kot nadomestilo krasnega 200 let starega cedra novo šele 20 let staro krepko drevo, ki pa najbrž nikoli ne bo zasenčilo slave svojega zgodovinskega prednika.

Ameriška veleposlanica v Moskvi

Zedinjene države so zaprosile v Moskvi za poverilne listine Cecilie Broeyeje, 48-letni soprogi uradnika ameriške konzularne službe, ki postane naslednica dosedanjega ameriškega veleposlanika v Moskvi Josefa Edvarda Davisa. Kandidaturo Broeyeje podpirajo voditelji ameriškega senata in parlamenta. Če bo Moskva ugodila tej želji — in zankrat ni nobenega vzroka, da bi se to ne zgodilo — dobi Amerika poleg dveh poslanic še prvo veleposlanico, ki bo obenem prva ženska na tem visokem položaju na svetu. Poslanico ima Amerika v Oslu od leta 1932, leta 1936 je pa imela poslanico na Danskem.

Cecil Broeyeje je bila prvotno učiteljica ljudske šole in socialna delavka. Zelo dobro je znana v washingtonskem političnem svetu. Več let je preživela v Evropi, kjer je proučevala mednarodne odnose, ko je spremljala svojega moža v njegovi konzul-

Malokaj, otok gobaucev

Kar se je zdrnil. Kakor na povelje so otroci poklekli in sklenili roke. Pamela je klečala sredi njih in zadnji solnčni žarki so padali vprav na klečeče otroke in njo. Potem se je pa začela skupna molitev:

»Ha nae ofa behe ae Otua ki mama ni, nae ne foaki hono. Alo be taha nae fakatubu, koluh ko ia kotoabe e tui kiate ia ke ona naa auha, kae ma'u ae moui taegata«...

Potem je bilo nekaj časa tiho in že zopet se je začel veseli vrisč domačih otrok, zbranih okrog Pamelje. Le-ta jih je božala po laseh in vse po vrsti je prekrizala.

Sketch je stopil iz grmovja. Pamela je prebledela in odslovila otroke.

Sketch je pozdravil. V odgovor je Pamela hladno pokimala z glavo in vprašala ostro:

— Kako ste prišli sem?

— Skomignil je z rameni.

— Vaš oče me je nekdo že vprašal tako in odgovarjam enako — čez zid. Že takrat sem svaril vašega očeta, naj ima v teh burnih časih pse. Toda on kaže do njih nekakšno antipatijo...

— Kaj hočete tu? Pamela je bila sovražna. Sketch se je nehal smehljati in dejal je:

— Prišel sem sem, da se pomenim z vami in vašim očetom.

Debelo ga je pogledala:

— Pa mu vendar ne mislite storiti kaj žalega?

— Sami veste, da ne, — je odgovoril hitro. Pomirila se je in sedla na travo. Sketch je prisedel k nji.

— Hoteli ste govoriti z menoj. O čem?

— O marsičem. Začniva kar s tem, da vas vprašam, kaj so počeli tu ti otroci?

Zasmejala se je.

Zdaj prihajajo pogosto sem. To so otroci siromskih domačinov in k meni hodijo v šolo.

— Kaj pa ta konec?

— Mislite molitev? Enako lepa je v njihovem kakor v našem jeziku, najlepša je pa, če jo izgovarjajo otroci...

— Vi verujete? ...

— V boga? Da.

Namuznil se je: Jaz pa ne. Romain Rolland pravi v Janezu Kristofu, da ni boga ali pa da je slab, če je. Slučajno sem si vtisnil v spomin ves ta odstavek. Glejte namreč kaj ste vi, ki je vas poklical Gospod. Po telesu ni med nami mnogo modrih, niti mnogo silnih, niti mnogo vzvišenih. Toda on je izbral neumnosti tega sveta, da bi uničil modre in izbral je slabosti tega sveta in zavržene stvari in tiste, ki jih sploh ni, da bi zatri tiste, ki

so... Strinjam se z Rollandom, toda ne nameravam se pripraviti o tem z vami.

To mi je vseeno. Nekaj češki pesnik je napisal, da je poleti vroče in pozimi mraz, da blodimo po širnem prostoru — in gledamo topo v sinje nebo; kdo ve, dali je nekdo tam gori...

— Pogansko dušo imate. Če bi verovali, bi nikoli ne mogli krasti in moriti, — je dejala Pamela ogorčeno.

— Skomignil je z rameni — Krasti? Bog dovoljuje krasti. To vam morejo potrditi cigani, ki imajo staro pravilico, po kateri je bog visel na križu, pa je prišel cigan, ukradel je vojaku plašč in ogrnil z njim Kristusa. Od takrat smejo cigani krasti. A moriti? Jaz ne morim! Kaznujem!

— Kdo je vam pa dal pravico kaznovati?

Sketch si je zamisljen prizgal pipo.

— Kolikor mi je znano, bog mnogih zločinov ni kaznoval. Vzemite za primer tega Bergnerja. Če bi ga ne bil obrnil z brado navzgor jaz, bi bil ta dečko umoril še mnogo nedolžnih ljudi, ki morda verujejo v boga tako kakor vi.

— Toda on ve kaj dela.

— Glejte, Pamela, vaše naziranje na življenje je drugačno od mojega in o veri se nikakor ne bova prepirala. Vas so pokvarili v vaših angleških kolegijih. Ne pokvarili. Tam so taki nauki za tisto življenje zelo prikladni, ker bi sicer ljudje čisto podivjali. Tu je pa vse drugače. Tu molimo s piščolo v roki in v najboljšem primeru samo pripravljamo plačati sorodnikom pogreb in nekaj odškod-

nine. Vašega naziranja ne bom izpremenil — naenkrat je obmolknil, potem je pa pripomnil trpkost: V vaših očeh sem zločinec, potepuh in morilec. Ni ma smisla prepričevati vas o nasprotnem. Zdaj pa grem, da se pomenim z vašim očetom, ki v morali ni tako trden kakor vi.

Pamelin obraz je izražal razočaranje, toda premagala se je. Pri besedah o očetu se je zdrnila.

Zamisljeno je zrla za odhajajočo visoko Sketchevo postavbo, potem je pa naenkrat odhitela drobnih korakov proti hiši.

Pred vrati si je pa premislila in po prstih je odšla okrog hiše.

— To sicer ni lepo, da grem prisluškovat, toda vedeti hočem, v kaj je moj oče zapleten, — je šepetala sama pri sebi in zlezla v košate veje d. r. je jablane v višini okna očetovega kabineta.

Sketch je vstopil skozi vrata, ne da bi potkal. Z nasmehom na obrazu je opazil, kako se je stari Kern ustrašil, ko ga je zagledal. Planil je pokonci in težko sopeč se je naslonil na okno.

— Kaj hočete tu? — je vprašal osorno.

— Pomeniti se hočem z vami. Sedite in ponudite mi stol.

Z drhtečimi rokami je ravnatelj primaknil Sketcheu stol, sam je pa omahnil v svoj naslanjač.

Ni si upal seči po revolver, ležec v odprtem predalčku. Če bi bil ta potepuh takrat v Berggrievem domu sam, bi ga bil zdaj gotovo ustrelil in dokazal, da je prišel z namenom napasti ga.

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Nedelja, 29. maja

8:00: Fantje na vasi, vmes plošče. — 9:00: Poročila. — 9:15: Majniški sprehod (plošče). — 9:45: Verski govor (g. dr. Ciril Potočnik). — 10:15: Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. — 11:00: Otroška ura: Gašperček. — 11:30: Plošče. — 12:30: Pisana revija, Sodelujejo: Ga. Dragica Sokova in g. Jean Frelat, operni tenorist in radij. orkester. — 13:00: Napovedi. (Oddaja prekinjena od 14. — 17. ure) — 17:00: Kmet. ura: Rdečica in kuga pri praških (g. dr. Simon Zilbert). — 17:30: Pisan koncert radijskega orkestra. — 19:00: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Naša družina in vprašanje socialnega zavarovanja (dr. Milutin Zelič). — 19:50: Prenos šmarnic iz trnovske cerkve. — 20:30: Pisana revija, Sodelujejo: Originalna švicarska godba (Malenskov trio), Kmečki trio, Sestre Strilarje in otroški teret. — 21:00: Nac. ura: 22:00: Napovedi, poročila. — 22:15: Sedaj pa za ples (plošče).

Ponedeljek, 30. maja

12:00: Pesmi iz viničarskega slavja v letu 1927 (švicarske popevke s solisti, zbori in orkestri, plošče). — 12:45: Poročila. — 13:00: Napovedi. — 13:20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14:00: Napovedi. — 18:00: Prognoza in ocena delazmočnosti prijetiki (g. dr. Fr. Debevec). — 18:20: Charlie Kuz igra šlagerje (plošče). — 18:40: Kulturna kronika: Letošenje knjige »Slovenske Matic« (g. prof. France Vodnik). — 19:00: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Gospodarski pomen turizma (dr. M. Brakus). — 19:50: Zanimivosti. — 20:00: Koncert suit (radijski orkester). — 21:10: Prenos iz Prage: Suk: Dozorevanje, simfonična pesnitev. — 22:00: Napovedi, poročila. — 22:15: Zvoki v odhidi (radijski orkester).

Torek, 31. maja

11:00: Solska ura: Glasbeni nastop: harmonika, gosli in klavir, izvajajo 4 učenci glasbene šole v Kranju (vodi g. Fainš Albini). — 12:00: Plesi iz prešlih dni (plošče). — 12:45: Poročila. — 13:00: Napovedi. — 13:20: Iz Leharjevih oper (radijski orkester). — 14:00: Napovedi. — 18:00: Radijski šramel. — 18:40: Poklona posvetovalnica (g. dr. Vlado Schmidt). — 19:00: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Vas v Hrvaški: dr. Drago Hlopuček Zagreb. — 19:50: Prenos šmarnic iz trnovske cerkve v Ljubljani. — 20:30: Koncert pevskega zbora »Grafik«. — 21:15: Igor Stravinski: Capricio za klavir in orkester. — 22:00: Napovedi, poročila. — 22:15: Zvoki v 3/4 in 2/4 taktu (radijski orkester).

Sreda, 1. junija

12:00: Vurliške orgle in havajske kitare (plošče). — 12:45: Poročila. — 13:00: Napovedi. — 13:20: Valčki, polke in korčanje (plošče). — 14:00: Napovedi. — 18:00: Mladinska ura: Junij v naravi (g. Miroslav Zor). — 18:20: Cvetje v glasbenih slikah (plošče). — 18:40: Dolenska mesta v dobi narodnega prebujenja (g. prof. Jare). — 19:00: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Uvod v prenos. — 20:00: Prenos iz opnega gledališča v Ljubljani. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar), v II. odmoru: Napovedi, poročila.

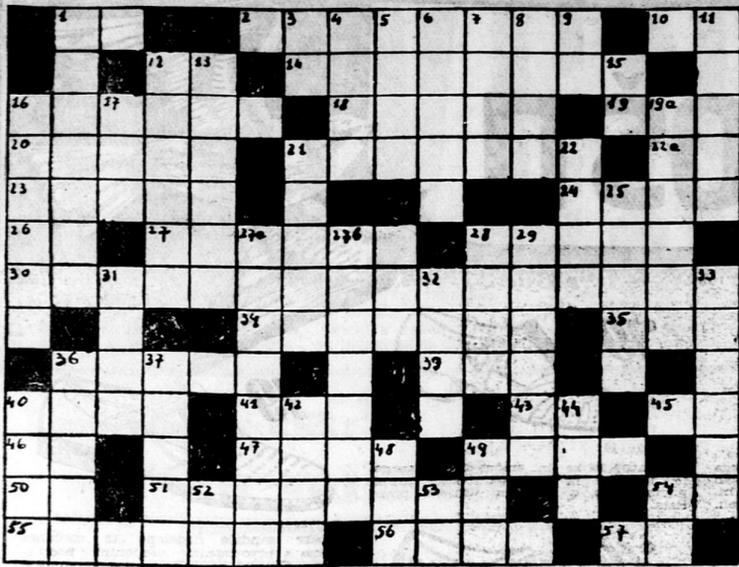
Četrtek, 2. junija

12:00: Operetni napovi (plošče). — 12:45: Poročila. — 13:00: Napovedi. — 13:20: Ma. g. zborov trio. — 14:00: Napovedi. — 18:00: Pester spored radijskega orkestra. — 18:40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolaric). — 19:00: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: 10 minut zabave. — 20:00: Koncert. Sodelujejo: Ljubljanski šramel-kvartet z vmesnimi samospevi g. Mirka Premelca, g. dr. Sonja Ivančič in prof. M. Lipovšek (apreljavo). Ljubljanski šramel-kvartet in g. Mirko Premel. — 21:30: Koncert lahke glasbe (radijski orkester). Kalmari: Kneževina iz Chicago, potpuri. — 22:00: Napovedi, poročila. — 22:15: Koncert lahke glasbe (na daljevanje).

Petek, 3. junija

12:00: Iz naših dolin in planin (plošče). — 12:45: Poročila. — 13:00: Napovedi. — 13:20: Kmečki trio in g. dr. Poldek Zupanova. — 14:00: Napovedi. — 18:00: Zenska ura: Izlet slovenske ženske zveze iz Amerike v Jugoslavijo (g. dr. Anica Leharjeva). — 18:20: Naše pesmi iz Amerike (plošče). — 18:40: Smotnost gospodarstva in delavstvo (g. Milan Valant). — 19:00: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: 10 minut za planince. — 20:00: Radijski orkester. — 22:00: Napovedi, poročila. — 22:30: Angleške plošče.

Križanka

Besede pomenijo

Vodoravno: 1) Dolžinska mera, 2) gorovje v Alpah, 10) predlog (lat), 12) Začetnice slovenskega zdravilišča, 14) nekaj pobirati, 16) kar dela kovač, 18) rokodelc, 19) staroslovanski raj, 20) material za zidanje, 21) biva v baraki, 21a) predlog, 23) kovina, 24) vrsta cigaret, 26) IT, 27) mesto v Albaniji, 28) moško ime, 30) Rostandova komedija, 34) ilirski dramatik, 35) žuželka, 36) vrsta vina, 39) žensko ime, 40) drag kamen, 41) oblika glagola vreti, 43) zaimsek, 45) zaimsek, 46) zaimsek, 47) velik ptič (gen), 49) maša (sh), 50) inicijal slovenskega pisatelja, 51) oblika glagola vpisati, 54) predlog, 55) rabi krojač, 56) Perzija, 57) zaimsek.

Navpično: 1) Skropiti, 3) zaimsek, 4) sesalec, 5) koroška gora, 6) rokodelc, 7) visoka planota v Aziji, 8) Reka v Črni gori, 9) IT, 11) težak, 12) cev, napolnjena z eksploziv, 13) ruski mogočnik, 15) veznik, 16) del svinčnika, 17) doba, 19) južni sad, 21) del telesa (gen), 22) smejetati (franc.), 25) slog, 27a) popis prednikov, 27b) naša sosed, 28) oblika glagola mre-

ti, 29) dela otrok, 31) poljski sad, 32) ozračje, 33) vladarica, 36) sesalec (gen), 37) južni sad, 40) mesto v Dalmaciji, 42) padavina, 44) žuželka (obratnica), 48) žensko ime (dat), 49) moja (lat), 52) kratica, 53) JR, 54) nikalina.

Rešitev križanke,

priobčene v soboto, 14. t. m.

Vodoravno: 1) km, 2) Dolomiti, 10) ad, 12) RS, 14) nabirati, 16) kovati, 18) mizar, 19) nov, 20) opeka, 21) barakar, 21a) na, 23) nikel, 24) Ibar, 26) IT, 27) Tirana, 28) Miran, 30) Cirano de Bergere, 34) Demeter, 35) osa, 36) opolo, 39) Ema, 40) opal, 41) Vri, 43 ta, 45) ki, 46) mi, 47) moja, 49) misa, 50) IC, 51) vpisanje, 54) na, 55) šivanka, 56) Iran, 57) se.

Navpično: 1) kropiti, 3) on, 4) lama, 5) Obir, 6) mizar, 7) Irak, 8) Tara, 9) IT, 11) drvar, 12) raketa, 13) Stalin, 15) in 16) konic, 17) Vek, 19a) ananas, 21) brade, 22) rre, 25) barok, 27a) rodnik, 27b) Nemčija, 28) mrem, 29) igra, 31) repa, 32) eter, 33) carica, 36) opica, 37) oliva, 40) Omiš, 42) rosa, 44) eso, 48) Ani, 49) mea, 52) Pn, 53) JR, 54) ne.

Iz Radeč

— Prošnja g. Ravnikarju, industrijalcu na Njivicah. Že dolgo se pojavljajo v Radečah motnje pri električni razsvetljavi. Včasih je razsvetljava tako slaba, da morejo čitati le oni, ki imajo zdrave oči. Dogaja se tudi, da luči brle, kar kvarno vpliva na oči. Pogosto pa se pripeti, da nam luči kar na lepem ugasnejo in utihnejo tudi radio aparati, zaradi česar nismo imeli na soli šolske radijske ure, ali pa se je ista preknila zaradi odklopljenja električnega toka. Tako nastajajo večkrat neprijetne in nevarne situacije. Vsi prizadeti Radečani naprošamo industrijalca g. Ravnikarja, da poskrbi za odpravo takih nedostatkov, kar bomo pozdravili z največjim zadovoljstvom.

— Radijske motnje. Četudi smo že ponovno pisali, da nastajajo pri nas hude radijske motnje, ko je včasih skoraj izključeno vsak sprejem, se iste še vedno pojavljajo. Zato ponovno naprošamo vse industrijalce in obrtnike, ki uporabljajo električni tok, da si nabavijo blokirne aparate, ki se dobe že od 300.— do 400.— din. S tem bodo ustregli vsem našim radijskim naročnikom in odpadle bodo upravičene pritožbe.

— Priprave za kvalifikacijske tekme. V nedeljo 29. t. m. bodo imeli naši nogometaši SK Radeče kvalifikacijsko tekmo s SK Kandijo v Novem mestu. Naši sportniki so vzeli zadevo zelo resno in pridno trenirajo. V nedeljo sta odigrali dve enako močni garnituri trening tekmo z rezultatom 2:0 za A garnituro. Sicer je A moštvo zaslužno zmagalo, vendar ni bilo popolnoma zadovoljivo. Treba bo še nekaj izprememb. Zadovoljiv je bil edino napad, ki je izvrstno kombiniral in ostro streljal. Da ni bil boljši rezultat, je zasluga vratarja, ki je branil vse mogoče strela na gol. Na praznik je bil drugi trening, kjer se je dokončno določila postava in sicer: Kos Milan, Zahrastnik, Svetlin, Simončič, Lindič, Sribar, Ferčl, Huzjak, Radovič, Jazbec. Moštvo odpotuje v nedeljo zjutraj ob pol šestih. Potovali bodo preko Ljubljane, ker je za Radečane to najugodnejša zveza, dokler se nimamo dograjene proge št. Janž — Sevnica. Z moštvom odpotujejo tudi številni navijači, ki bodo našim nogometašem baje v veliko pomoč v težki borbi za točko. Želimo jim obilo uspeha in sreče!

ski okoliš strokovne nadaljevalne šole se je raztegnil na Loko pri Zidanem mostu, Zidani most, Svitno, Podkraj in Jaguženica in seve tudi Radeče. Vsi vajenci so na tem teritoriju po zakonu dolžni hoditi v redsko strokovno nadaljevalno šolo, o čemer obveščamo vse obrtnike-mojstre. Ob koncu šolskega leta se kolkujejo sprjevala po 20 din. Mojstri se opozarjajo na sklep zadnje seje šolskega odbora občasnega tečaja, da kdoli ne bo poravnal solnine, ne bo prejel sprjevala.

— Občasniki sejem. V sredo je bil v Radečah občasniki sejem, na katerega je prišlo od blizu in daleč zelo veliko sejmarjev, ki so pripeljali svoje razstavno blago na tovrstnih avtomobilih ter ga razstavili po stojnicah sredi trga. Prignane je bilo tudi veliko živine, ki je šla dobro v denar: boljše govedo od 4.50 do 5.— osir. 5.50 do 6.— din, slabše vrste po 3.50 do 4.50 din, slabši voli tudi počez par po 4000.— din in še ceneje. Še nižje cene so bile krave, veččinoma počez, enako tudi teleta. Sejem je bil na splošno bolj slabo obiskan po kupcih. Ker smo baš v križevem tednu in spričo velikega dela, ki ga imajo kmetje sedaj po dežju, so bile kupčije bolj slabe. Pritožujejo se kramarji, pa tudi gostilničarji, ki so pripravili mnogo jedace in pijače, ki pa jo zaradi pomanjkanja gostov povsed niso mogli spraviti v denar.

— Sava in Savinja upadli. V nedeljo nam je po nekaterih krajih pretla še porodenj. Sava in Savinja sta bili še nad dva metra nad normalo. Od ponedeljka dalje pa voda le polagoma upada, daš še vedno ni doseglja normalnega stanja. Ob tej priložnosti obračamo na vse naše obočujoče čitatelje, s prošnjo naj poskrbe, da bi bila Sava vsaj v poletnem času bolj čista, kajti do sedaj plava po njej še vse polne fekalije. Od prejšnjega je včasih skoraj popolnoma črna! Če hočemo biti zdravi, je kopanje v njej izključeno. Dokler ne bo rešeno vprašanje čiste Save, je zaman vsako hvalevredno prizadevanje tujkoprometnih interesentov v Zasavju za povzdigo in razmah turizma!

— Sklep šolskega leta na občasnem običajnem nadaljevalnem tečaju. V nedeljo 29. t. m. bo sklep šolskega leta občasnega strokovnega tečaja. V I. nadstropju bo v sobi II. razr. viš. ljudske šole razstava in ogled risarskih in ostalih šolskih izdelkov, na kar opozarjamo vse našo trgovsko in obrtniško javnost.

— Z novim voznom redom, ki je stopil pred kratkim v veljavo, smo na splošno zadovoljni. Saj ni slišati menda nobenih posebnih pritožb ne iz vrst kmetov, ne meščanov. Nekaterim bi bilo pa vendar ljubše, da bi odhajal drugi jutranji vlak malo prej proti Celju, da bi lahko opravili tam svoje posle in se vrnili že z opoldanskim osebnim vlakom. Enako vozi tudi prazgodaj drugi osebni vlak proti Velenju. Pripravnije bi bilo, če bi vozil šele ob pol 12. uri, kakor pred leti.

— Izlet Sokolov na Lisco. Za naslednjo nedeljo pripravlja Sokolsko društvo na Zidanem mostu celodnevni izlet svojih članov in naraščaja na Lisco. Zbirališče na kolodvoru na Zid. mostu ob pol osmih zjutraj, nato je odhod z vlakom do Brega. Vabljeni so tudi sosedna bratska Sokolska društva v Zasavju do Krškega. Ako bo lepo vreme, bo naslednjo nedeljo več sto Sokolov na Lisci.

Modna novost: popoldanske obleke...

se nosijo zdaj krajše

V popoldanskih urah vidita povsod lepe, nežne obleke iz svile, crepe georgetta in šifona, ki so prav tako lepe kakor so pripravne. Te obleke so pa tudi praktične: v bogati, blagi peni milnih lusk Lux jih brez truda operete tako, da so spet kot nove, in pri tem njihove niti in barve prav nič ne trpe.

LUX

za vse poletne tkanine!

... se raztopi tudi v mrzli vodi!

XVIII. ljubljanski velesejem

4. — 13. junija 1938

Darila za obiskovalce velesejma iz tuzemstva (Izveti samo posestniki permanentnih legitimacij za Ljubljano).

v vrednosti preko din 75.000.—

Odtgraj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v komisijonelno zapečateno žaro, ki stoji ob glavnem vходу. Dan vstopa poljuben med 4. in 13. VI.

KOMISIJONELNO ŽREBANJE BO 14. VI. 1938.

Darila:

orehova spalnica od tov. A. Zalokar, št. Vid, spalnica iz vezanega lesa od Malenšek, Dravje, motorno kolo Phaenomen, šivalni stroj Pfaff, kolo Puch, vse od tvrdke Ign. Vok, Ljubljana, radio aparat 5 cevni Sierra od Klemenčič B. Ljubljana, kuhinjska oprema od Fr. Tomšič, Kašelj, kuhinjska oprema od Erman in Arhar, št. Vid, žitočistilnik od Fr. Stupica, Ljubljana, 1 kolo Axo od H. Suttner, Ljubljana, kolo Wotan od S. Rebolj, Ljubljana, kolo Tajfun od O. Remec, Ljubljana, 1 peč od Rupena-Lutz, Ljubljana, 2 brezplačni vozniki s parnikom Sušak—Kotor in nazaj I. razred od Dubrovačke plovidbe in Jadranske plovidbe, 2 perz. preprogi od Mekka, Subotica, 1 harmonika Meinel & Herold, Maribor, 7 dnevne počitnice na Rabu Palace Hotel Praha, 8 dnevne počitnice v Bakru Pension Tadejevič, 10dnevno zdravljenje v Dobrni, 5dnevne počitnice v Rogoški Slatini, 1 bakren kotel za pralnico od Kotlarke d. z. o. z. Ljubljana, 1 otroški voziček od Tribuna-Batjei, Ljubljana, 1 otroški voziček od S. Rebolj, Ljubljana, volneno blago za moško obleko od Manufakture Novak, Ljubljana, 1 lestenec od Drago Višnar, Jesenice, 3 fotoaparati od Joško Šmuc, Ljubljana, Selenburgova ulica, aparat za vkuhanje sadja od Kmetijske družbe v Ljubljani, 1 šunka, 1 salama od I. Javornik Ljubljana, električna stenška ura Omikron in Forex olje za odvijanje matic od ing. Fr. Lavrič, Ljubljana, zaboj Knepflove kave od Kolinske tovarne, 2 zaboja rogaške slatine.

Oglejte si darila na velesejmu paviljon K — Polovična voznina na železnici

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejšo delo Davorina Ravljena:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje poloznico.

Če še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Dostaj sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravljen: Zgodbe brez groze;
Klabund: Pjotr — Rasputin.

KLISEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Otroški voziček najnovejših modelov

trokolesna motorji, tricikli

šivalni stroji pogrešljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 36

CIMEAN

KOŽNA KREMA

Tudi Vi boste presenečeni nad učinkom CIMEAN kožne kreme. Koža postane mehka, gladka in mladozna. CIMEAN Vam jo čuva!

Zaradi boleznj izvršujemo našo tužno dolžnost zapoznemo in izrekamo našo najtoplejšo

ZAHVALO

vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so ob brdki izgubi našega neizmerno ljubljenega in plemenitega sina in brata

Saše-Aleksandra Hadži

ing. chem.

na bodisi kateri način pomagali rajnkemu v nje govji hudi boleznj in zadnji uri, ali pa so skušali nam lajšati prenašanje gorja. Posebno se zahvaljujemo upravi Splošne državne bolnice v Ljubljani, gg. zdravnikom in čt. sestram, prečastitemu in plemenitemu g. proti Djordju Budimiru, Srbsko-pravosl. pevskemu društvu in vsem, ki so darovali krasne vence in šopke ali prispevali v dobrodelne namene, vsem, ki so spremili premilnega rajnkega do njegovega groba in vsem, ki so nam telegrafsko, pisмено ali ustneno izrazili sočutje in nudili z zvišenimi besedami tolažbo. Vsem izrekamo globoko zahvalo in prosimo od Boga plačilo.

Pokoj večni našemu nepozabnemu Saši!

NEUTOLAZLJIVI STARI IN BRAT

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekljici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej. Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
NAJBOLJŠI NAKUP
oblec, perila, vetrnih suknjičev itd. za vsakogar nudi **PRESKER**, Sv. Petra cesta 14

60 PAR ENTLANJE
asuriranja, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Ve tika zaloga perja po 6.75 din »Julijana«, Gosposvetska cesta 12

NOVOST ZA DAME!!!
Izvršujem trajno ondulacijo na najnovjšem in najlažjem aparatu sedanjosti, posebno priporočljivo za občutljive dame. Frizerski salon »R A K A R«, Prešernova ul. 7, nasproti stla štucarne »Košak«, vezni vhod 23 R

TRAJNO ONDULACIJO
s 6 mesečno garancijo v modernih frizurah. Cena 60 din. Vam napravi z najnovjšim aparatom »Salon Meriak« Sv. Petra 76 1552

»PROMET«
(Nasproti križanske cerkve) 1547

V SPLITU
pri kopališču se nudijo lepe sobe, dunajska hrana, cena nizka. Naslov v upravi Sl. Naroda 1545

GOSPOD.
samec, 36 let, velik, blond, inteligent, govorec več jezikov, zelo čustven, išče takojšnje in nujno posojilo od samostojne dame, tudi vdove. — Več po dogovoru. Ponudbe pod »Diskretno 20.000« na upravo Slovenskega Naroda 1553

MIZE,
vsakovrstne stole, ter prenovirane oprave dobite najcenejše pri Josip Zorman, Breg 14. 1555

LJUBEZEN I.
Določeni sestanki nemogoči. Dvignite pismo v upravi »Slovenskega Naroda« pod šifro »Ljubzen I.« 1558

SLUŽBE
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din

TRGOVEC
Išče primerne službe kjerkoli. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Trgovec«. 1485

KOT DRUŽABNIK
želim pristopiti k samostojni gostilničarki, trgovki ali obrtnici. Cenjene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Sodelovanje«. 1563

BREZPOSELNI MEHANIČAR
z din 500.— dobi mesto. Naslov v upravi Sl. Naroda. 1562

INTELENTNIM OSEBAM
dam takoj naročila, tudi na deželi, da izpišejo specialne naslove in pa vprašalne pole. stalen posel. Zares lep zaslužek zajamčen z dogovorom. Tiškovine in ostalo samo proti kavčiji 50 din nudim še nekaj dni, dokler je še nekaj prostih rajonov. — Klement Berenyi, penz. bančni prokurist, Subotiča III., Dantičeva 3 1561

STANOVANJA
PRAZNO SOBO
lepo, svetlo, s posebnim vodom, oddam 1. junija. Ogleda se v nedeljo od 10 do 11 ure dopoldne v Kocenovi ul. št. 12.

POUK
STROJEPIŠNI POUK
Večerni tečaj, oddelki od 6 do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Šolnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofov učni zavod, Domobrantska cesta 15. 1443

SOFERSKA SOLA
pooblaščen koncesionirana — L. Gaberšek, bivši komisar za soferake izpite, Kolodvorska ul. 43, telefon št. 28-28. 1516

PRODAM
V juniju se preselimo na Miklošičevo cesto.

Lepi, dobri in poceni vozčki pri **S. REBOLJ & drug LJUBLJANA**

Ure
in zlatino nudi za birmo največje

Ivan Pakiž
Ljubljana, Pred škofijo 15

VRTNE OGRAJE
razne oblike, hitra dobava. Fasada popravila specijelno trpežno proti vlagi. Načrte in proračune. Vsa stavbna dela ceneno in solidno izvršuje stavbno podjetje Rudolf Terčelj, Ljubljana, pri novi cerkvi (Šiška). 1564

TELETINA
prve vrste 14 din, druge vrste 12 din, tretje vrste 10 din na prodaj na stojnici v Solskem drevoredu in v Rožni ulici 37., Fran Novljan, kakor tudi govedinca po 8, 10 in 12 din in vsi drugi mesni izdelki po najnižjih cenah. Se priporoča Franc Novljan. 1565

VEČ KOLES
prvovrstnih znamk, šivalnih strojev Singer, Pfaff ter otroški vozički poceni naprodaj pri

VELIKA NJIVA
oziroma parcela 2374 m (a Din 6.—), gozd prazen posekan 1212 m (a Din 3.—) na prodaj. Solnčna lega za vikend hišice. Električna v bližini, pol ure od kolodvorca Medno Pogorčič, Zavrh št. 7, p. Medno. 1559

KUPIM
beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4 Din

POZOR!
Zabljenke čevlje kupujem in prodajam. Potrebujem večjo množino moških čevljev. Klavžer, Vošnjakova 4. 1524

ZA BINKOŠTI

15 45.300-1104 Za lepe dneve najcenejši in najprejdenjši otroški platneni čevljički s gumastim podplatom. Velikost 27-34 din 19.—, št. 35-42 din 25.—. Moški din 28.—. Izdelujemo jih v beli, sivi in drap barvi.

29 42421-2204 Udobni čevlji iz močnega angleškega platna, s gumastim podplatom in nizko peto, na saponko. Praktični za delo v hiši in na dvorišču. Izdelujemo jih v beli, sivi in drap barvi.

79 2224-16144 Elegantne, lahke in srčne damske sandale, izdelane iz močnega belega usnja, kombinirane s modrim usnjem preko rista.

79 2967-44801 Moške sandale izdelane iz močnega belega usnja s prvovrstnim usnjem podplatom. Okusno so luknjicasti in nudijo nogi vso udobnost in srčnost.

19 40991-7063 Otroške sandalce iz platna s elastičnim podplatom in saponko preko rista. Od št. 27-30 din 25.—, št. 31-34 din 28.—.

49 60995-2193 Elegantna dama ne bo našla lepših čevljev kot svoj pisani. Izdelani so iz pisane platna in se podajo vsaki plamni.

49 2781-68802 Te sandale iz močnega usnja s usnjem podplatom so najboljša obutev za otroke. 28 pomlad, št. 27-30 din 49.—, št. 31-34 din 59.—, št. 35-38 din 79.—. Moški din 99.—.

45 60995-2193 Elegantna dama ne bo našla lepših čevljev kot svoj pisani. Izdelani so iz pisane platna in se podajo vsaki plamni.

49 63965-1192 Za odpočitek noge elegantni, lahki in udobni čevljički iz belega in drap lanenega platna.

49 2381-12840 Najnovjši vzorec otroških sandalcev iz belega nubuka. Za lepe dneve vašim maličkom. Od št. 27-30 din 59.—, od št. 31-34 din 69.—, od št. 35-38 din 79.—.

59 2361-13765 Lepi otroški čevljički, izdelani iz belega nubuka, z okrasnim jezikom preko rista. Od št. 27-30 din 69.—, št. 31-34 din 79.—. Izdelani iz laka po isti ceni.

59 45015-2200 Najlažji platneni čevlji »Sudan«, so praktični in zelo prikladni za vse dele. Vežejo se s trakom preko rista. Izdelujemo jih v sivi ali črni barvi. Ženski din 19.—, moški din 25.—.

59 3495-14175 Lahke in udobne sandalce v rdeči, modri in beli barvi na zavezno s nizko peto.

59 20695-0686 Damski čevljički, izdelani iz grobo tkanega in melirane platna, z okrasnim iz rdečega usnja preko rista.

69 45615-5166 Novi elegantni, lahki in udobni kopalni čevlji iz tkanine s gumastim podplatom; neobhodno potrebni za vroč in oster pesek na plaži. Izdelujemo jih v beli, rdeči in modri barvi.

69 2385-16164 Spopolnite svoje poletno garderobo s temi okusnimi čevljički iz belega nubuka, s nizko peto in na zavezno preko rista.

89 2265-16197 Beli usnjeni čevljički za vsako obleko. Udoben kroj, drobno luknjicavi okrasni, polvisoka peta. Spenjajo se z jermenom na gumb.

89 63965-1192 Za odpočitek noge elegantni, lahki in udobni čevljički iz belega in drap lanenega platna.

99 2295-96131 Modri, vedno moderni čevljički s polvisoko peto. Okusno okrasni, luknjicasti, dajejo nogi dovolj zraka.

99 43308-1126 Močni in lahki platneni čevljički s neraztrgljivim gumastim krep-podplatom. Za teniške igralce, ker jim je konica, to najbolj občutljivi del, ojačen.

99 2387-14776 Elegantne moške sandale, izdelane iz belega semša, s usnjem podplatom in usnjem peto. Posebno se podajo svetlim hlačam.

129 3339-14699 Moški nizki čevlji na rom šivani; izdelani iz finega nubuka, sivo srčni s luknjicavi okrasom in usnjem podplatom.

169 3339-14719 Nov model! Elegantnemu gospodu za poletno obleko, izdelani iz finega belega ali rjavega boksa, na rom šivani.

Selce 3: Nuditi deci udobnost — Kupite jim kratke nogavice. Te kratke nogavice so izdelane v vseh barvah, s pisanim ali z enobarvnim ovratnikom.

Havajke 4: Zenske kratke nogavice iz finega mako-bombaja v belih barvi in ostalih lepih barvah.

Jadrani 9: Poletni ne smete noge utegniti s podvezico — nosite kratke nogavice JADRAN!

Bata

Nikdar na zrak brez mene!

Pomladanski zrak močno vpliva tudi na Vašo kožo. Zato jo dobro namažite s kremo NIVEA, preden gredete na zrak. To krepča kožo, jo dela zdravo in ji daje mladostno svežost. Zakaj Eucerit vsebuje edino le NIVEA!

NIVEA CREME

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA
KNAJZEVA 5

IZVRŠUJE VSE VESTE TISKOVNE PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

P.J. KLEFIŠ JAGODINA

FABRIKA SALAMA MORTADELA I SUHOMESNATE ROBE

Dobrota KLEFIŠEVIH salam je priznana. Vsaka KLEFIŠEVA salama je opremljena z zgornjo etiketo. Salama, ki te etikete nima, ni KLEFIŠEVA salama. Izredno dobre kakovosti je tudi KLEFIŠEVA praška šunka, kakor tudi vsi drugi mesni izdelki.